

Published and distributed
under Permit (No. 739) author-
ized by the Act of October 6, 1917
on file at the Post Office of
Boston, Massachusetts. By
order of the President
A. S. Burleson.
POSTMASTER GENERAL.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA"
Published by the Lithuanian
National League of America.
K. J. PAULASKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.50
To Foreign Countries \$3.00
• "SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.
10 CENTS

No. 32 So. Boston, Mass., Rugpjūčio (August) 10 d., 1922m. Metai IX.

Mirė Rašėjas Juozas Šernas

10,000 ŽUVO VĖTROJE.

Numirė Telefono Išradėjas A. G. Bell

NEŅORI BOLŠEVIKŲ MALONĖS.

Paderewskiui Nepasisekė

PRAGYVENIMAS BRANGSTA.

MIRĖ JUOZAS ŠERNAS.

CHICAGO, ILL. Rugpjūčio 6 d., 1922. 1-mą val. ryte, po ilgos ligos ir pasenimo mirė Amerikos lietuviams gerai žinomas senelis rašytojas Dėdė Šernas (Juozas Adomaitis) Illinois General Ligoninėje. Kunas pašarvotas pas p. Petronėlę Petraitenę, 3237 Auburn ave. Iš ten lydės į Lietuvių Tautiškas Kapines sėredoje, rugp. 9 d., 1-mą val. po pietų. Chicagos pažangioji visuomenė užsiėmusi prirengimu a. a. D. Šernui pastarojo ir tinkamo patarnavimo.

10,000 ŽUVO VĖTROJE.

HONG KONG, rugp. 7 d. Perreita sėreda taifunas (tokia vėtra) sukėlė marių bangas ir užliejo portą Swatow, 250 nuo čia atstu. Apskaitoma, kad žuvo apie 10,000 žmonių.

MIRĖ TELEFONO IŠRADEJAS.

SYDNEY, N. S., rugp. 2 d. Šį rytą 2 valandą čia mirė D-ras Alexander Graham Bell, telefono išradėjas. Yra gimęs 1847 m. Telefoną išrado budamas 24 m.

NEPRIIMA BOLŠEVIKŲ MALONĖS.

MASKVA, rugp. 5 d. Daug buvo nusistebėjimo, kad teisingai 34 kontrarevoliucionierius, jie pareiškė, jog paleisti jie po senovės pasilikto ištikimi savo partijų nusistatymui. Tokį atsakymą jie davė, kad teisme Piatikovas jų paklausė, ar jie nesigaili savo praieito žygio.

PADEREWSKIUI NEPASISEKĖ.

Lenkijos konservatyvai buvo sumanę padaryti Lenkijos prezidentu žinomąjį jų muzikantą Paderewski, gi ministerių pirmininku Adelbert Korfanty. Paderewski buvo nuvažiavęs į Lenkiją, bet vėl turės grįžti į Ameriką, nes prez. Pilsudskis jį įgalėjo. Premieru liko Nowak, vienok Korfanty neaprimo ir varo agitaciją, kad rudens rinkimuose patektų į valdžią.

VOKIETIJOJE PRAGYVENIMAS BRANGSTA.

BERLYNAS, rugp. 7 d. Perreita liepos mėnesį Vokietijoje pragyvenimas buvo augščiausiai pakilęs po karai. Sulyginus su gegužės ir birželio mėnesiais, liepos mėnesyje maistas, kuras ir pastogė buvo daugiau kaip 9 nuostėmis brangiau.

Bet reikia neužmiršti, kad ir Amerikoje pragyvenimas pa-brango. Žinoma, čia kaltinami streikai.

CIVILĖ KARĖ ITALIJOJ.

ROMA, rugp. 7 d. Kone visoje Italijoje kraujo praliejimai ir

deginimai. Šalies reikalų ministerija išleido kariuomenei paliepimą sulaikyti civilę karę, nepasiant kokių rusių priemonių atsieltų griebties. Visoj šalyje šelsta atžagareiviškieji Fascisti, kurie degina geležinkelių darbininkų klubus ir socialistų namus.

PABALTIJOS AMERIKOS DRAUGIJA PAMINI AMERIKOS PRIPAZINIMĄ.

VASINGTONAS, liepos 31 d. "Elta". Iš Pabaltijos Amerikos Draugijos centralinio ofiso (15 Park Row, New York, N. Y.) paskelbta, kad toji draugija paminėjimui Amerikos pripažinimo suteikto Pabaltijos valstybėms, kelia rugpjūčio 3 d. draugijinį pokilį Metropolitan Klube, kamps 6 gatvės ir 5 avenue. Garbės sveičias laukiami Lietuvos atstovas, gerb. Voldemaras Čarnieckis, Latvijos atstovas gerb. Charles L. Seya ir veikiančysis Estonijos Konsulas p. Hans Lecke. Draugijės reikalų vedėjas panėlė Matildė Spence padavė spaudai pareikštas dėl pripažinimo nuomones Lietuvos Fin. Min. įgaliotinio, ir Latvijos ir Estonijos konsulų New Yorke.

LIETUVOJE IŠKILMĖ DEL AMERIKOS PRIPAZINIMO.

VASINGTONAS, 1922 m. liepos 31 d. "Elta". Liepos 28 d. dėl Amerikos pripažinimo de jure įvyko iškilmingos manifestacijos. Didžios minios nuvyko pas Amerikos Konsulą, kuriam pasirodžius apipylė jį gelėmis ir sukėlė sirdingų ovacijų.

Visoj šalyj iškilmingas apvaikščiojimas.

KONSTITUCIJA IR MUSŲ REAKCIJA

Greitai Steigiamasis Seimas priims Lietuvos Respublikos konstituciją. Tik, deja, musų kinstitucija nebus tokia, kokia ją norėtų nustatyti musų visuomenė.

Visame pasaulyje kylanti reakcija atsiliėpa ir į musų kaiku-ris visuomenės grupes. Reakcijos priešakyje eina pas mus "Pažanga" su p. Smetona ir p. Voldemaru. Jie aiškiai stoji ginti tos tvarkos, prie kurios dvarininkų rankose turėtų pasilikti dideliausi žemės turtai, jie gina dvarininkus ir jiems artimus didžiaturčius pramonininkus ir pirklius nuo gilesnių darbo žmonių reikalingų reformų. Jie todėl griežtai ir karštai — karščiau, negu patys dvarininkai ar pramoninkai, kaip paprastai tai kad daro visi neofitai (perkrikštai) — kovoja prieš visas de-

Vaidas iš Manifestacijos Bostone rugp. 6 d. (Per malonę laikraščio BOSTON POST.)

mokratines grupes bei partijas, kurios gina plačiosios liaudies reikalus. Jie stengiasi visur, kur tik gali. Seimą, administracijos, teismo bei savivaldybių įstaigas taip sutvarkyti, kad visose tose įstaigose kodidžiausias įtakos turėtų dvarininkai, pramonininkai ir jų vienminčiai, o ne uklininkai ir ne darbininkai. Dvarininkų — pažangininkų uodegoj eina žemdirbiai. Jie nesąmoningai pasiduoda dvarininkų įtakai, ypač kad jų tarpe yra gana daug stambesnių ir mažesnių dvarininkų. Tokie p. grovai Tiškevičiai, Krzyževičiai ir jiems panašūs šiandien žemdirbių Sąjungos nariai ir tos Sąjungos, slapti vairininkai.

Šiandien daug tų ponų dvarininkų — lenkų uolus "Tėvynės Balso" skaitytojai, platintojai bei rėmėjai, to paties "Tėvynės Balso," kuris vienas iš visų Lietuvos laikraščių dedasi patentuotu Lietuvos patriotu. Kaip tai suprasti: lenkai remia — "Tėvynės Balso" patriotus? O gi labai nesunku: dvarininkams rupi šiandien apsaugoti savo dvarus, savo turtus — jų politinės įtakos pamatai, todėl jie visa savo galia ir remia tuos, kurie gina jų dvarus, jie yra tikri, kad "pažangiečius" ir "žemdirbius" be didelio jau vargo ir toliau laikys savo globoj ir toliau su jų pagalba varys savo reakcinę politiką. Stoję gi prie politikos vairo, žinoma, jie neleis "muzikams," nors jie ir iš "pažangos" ar "žemdirbių" butų, nei savo interesų, nei savo poniškai-lenkiškos kalbos "skriausti."

Taigi "Pažanga" ir "žemdirbių Sąjunga," muriną darbą dirbdami, iš kailio nėrėsi ir tebesineria, kad ir žemės reforma ir kiti darbo žmonių reikalus ginantys įstatymai būtų panaikinti, kad konstitucija kolabusiai suvaržytų liaudies teises, kad būtų įvestas prezidentūros institutas su senai apsamanojusiomis "veto" ir "Seimo paleidimo" teisėmis. Bijodami pasiulyti naują karalių Urachą, p. Smetonai šiandien nori, kad tas karalius vadintusi prezidentu, bet tik su teisėmis, kurios suteiktų

jam buvusių karališkos valdžios teisių.

Krikščionys demokratai, kurie du metu atgal po rusų ir vokiečių revoliucijų įtaka ir baimė, buvo prisidengę demokratybės skraiste, šiandien, pasauliniai reakcijai stiprėjant, pradeda jau atidengti savo tikrąjį veidą: jų ausys aiškiai jau kyšo iš po tos demokratybės skraistės. Tai ypač riskiai ima reikštis, konstitucijai besvarstant:

Kada du metu atgal buvo pradėta svarstyti konstitucijos projektas, — krikščionys demokratų komisijoj atrodė musų vienminčiai, o kartais kai kur dar net kairesniais. Toj pat komisijoj, tą projektą besvarstant, paskiau kr. demokratai aiškiai pasišymė pakrypę reakcijos pusėn. Bet tai daroma dar labai atsargiai. Vieton Seimo pirmininko jau statomas prezidentas, bet dar be veto teisės. Piliiečiams dar vis užtikrinamos visos laisvės, tame skaičiuje ir sąžinrs laisvė. Dar vis kalbama apie milicijos sistemą.

Praėjo keli mėnesiai. Konstitucija svarstoma St. Seimo plenumo antruoj skaitymu. Čia jau kr. demokratų blokas patiekia ištisą eilę pataisų gynai reakcinio pobūdžio: siaurinas mos piliiečių laisvės, įvedama prezidentūrai "veto" teisė, suvaržoma sąžinrs laisvė ir t. p.

Po antro skaitymo, krikšč. demokratai išmeta beveik visa, kas konstitucijos projekte buvo užsiliķę demokratinio, ir įneša daug naujų reakcinių pataisų.

Krikščionių demokratų blokas, visokiais vardais beprisidengdamas: Uklininkų Sąjunga, Valiečio grupė (žemdirbiai) ir pagali-os paties Krupavičiaus grupė siulo išmesti iš Konstitucijos visus dar neišmestus demokratybės likučius. Šiandien tarp kr. demokratų bloko su visais jo pavadinimais, ir tarp Pažangos ar žemdirbių Sąjungos programinio skirtumo jau beveik nesimato.

Reakcija stiprina savo eiles. Ir pas mus, kaip Vokietijoje, ateina juodoji reakcija, stengdamasi išrauti visus dar jaunus demokratybės diegus.

Demokratija turi irgi sustiprinti savo eiles, kad vokiečių pavyzdžiu apsaugojus Lietuvos Respublikos demokratybę.

M. Sleževičius.
("Liet. žinios")

A. A. JONAS JONIKAITIS, MEDICINOS DAKTARAS

Liepos 20 d., 1922 m. mirė Berline, Vokietijoje.

Pirmausiais paduosiu velionies brolio daktaro Juozo Jonikaitio j mane rašytą laišką. Laiškas toks:

Drauge! Šį rytą ant 3:45 (liepos 20 d.) Jonas užbaigė šio pasaulio vargus. Šią nelaimę pradėjau atjausti ant laivo užsėdus. Žinojau, kad iš mano artimųjų kas nors miršta, maniau, kad mama; norėjau stačiai važiuoti į Lietuvą, bet gaila buvo prasi-lenkti su vienatiniu broliu, sakau — gustosiu bent ant kelių valandų. Radau nelaimingąjį hospitalėje, — be sąmonės, be žado, nepažino manęs.

Padarė jam vokiečiai nosyje operaciją, palietė smegenų plėvę, užkrėtė, gavo smegenų plėvės uždegimą, — į ketvirtą dieną numirė.

Kenčiu didelį nuliudimą, jaučiuosi viską praradęs savo gyvenime, Su pagarba

J. Jonikaitis.

Nuo savęs aš velioniui neketu rašyt nekrologo, bet tik kelius žodžius, tai gailistos atsidusimus, apie draugą, kurį gerbiau ir mylėjau už po abelną sąžinīgumą ir dorą.

Velionis, Jonas Jonikaitis, turėjo tą ypatybę, kad jis, kaip daktaras, nežiūrėjo į savo profesiją kaip į vaistrą palaikymui savo stovėnės ir kopinėjimui mantos, bet kaip į šventą pareigą linkui tų visų, ligos nelaimės pagautų žmonių. Toks žmogus buvo visuomenei brangus, nes jis jos buvo tas narys, kuris savo visą galę dėjo jos labai, josios pagelbai.

Gyvendami arti susitikdavome veik kas rytas valgykloje prie pusryčių. Palydėdavo jis mane tiek tolio, kolei matė savo namų duris, vis žiūrėdamas ar kas nors ligoje esąs neateina. Toli nuo namų neidavo, kad — gir-

di — ligoniui nei kiek nereikėtų jo laukti. Jis man sakydavo: "pas jus ateina pacientai sveikutėliai — ir tai jus savo valandas dobojat, o pas mane ateina vis su bėdomis!" Budavo atsitikimų, kad jis, buvęs kartą pas kurį ligonį, tiek susirupina, kad naktį neuzmiega manydamas dar, gal ten dietos nepildo tinkamai, o jei dieta bus pildoma, tad eina pasitikrint teisingumus jo nustatyto diagnozo. Tą aš pats patyriau ir kiti tą sakė, net ir mano seserėlė, A. N., Chicagoje panašiai pasakojo apie velionį. Velionis visame turėjo tvirtus nusistatymus ir budavo sunku ką nors su juomi kitaip padaryt. Tankiausiai — kaip sakiau — jis mane palydėdavo ir tik lydėdavo pusę kvartalo. Kartą ir kitą kartą pakalbinau, kad mane palydėtų skersai gatvę, — jis atlydėdavo tik iki pabaigai kvartalo ir neidavo skersinės gatvės, kad mane palydėjus toliau. Man budavo maloni jojo draugija, jam namai arti, o man dar toli, tai prašydavau palydėt toliau. Nelydėdavo, skubindavo namon. Vieną kartą, priešus prieš skersgatvio, sakau velioniui: palydėk nors kartą per tą skersgatvį, o tai, manysiu, prietarin-gu esi. Jis neina, nori grįžt. Na, sakau: įsivaizduok sau, kaip kad butum Cezarius, kad čia Rubikonas ir perženg. Toks mano noras, juokingai paduotas, velioniui Jonui labai patiko ir perėjo skersgatvį netik ką tą kartą, bet tankiai ir kitais kartais, kuomet jautė, kad dar jo nieks nelaukia pasėjėdavo toliau.

Savo profesijai buvo visapusiai ištikimas: netik pildė pareigas linkui ligonių, bet sekė visomis išgalėmis ir nuotikius medicinoje.

Velionis, dr. Jonas Jonikaitis, kadaise yra buvęs liaudies mokyklos mokytojum; mokytojavimą visuomet mėgo, ir to davai galima primint So. Bostoną, kur jis mokino lietuvių kalbos burelį daugiau žinyjos geidžiančių žmonių. Kaip lietuvis — buvo švento įsitikinimo tėvynainis: mylėjo Lietuvą, vargo jos vargais, dejavo jos sielavartais ir visas jo troškimas buvo tas, kad dirbus Lietuvos žmonių labai, jų gerovei, laimei ir pažangai.

Liudi jojo brolis, liudžiai aš, liudi giminės ir liudi kiti draugai ir pažinōjė jį žmonės, ir kurie ėjo pas jį pasitart ar pasigydyt.

Tegul tau, drauge, bus lengva Lietuvos žemele!

MIKAS PETRAUSKAS.

LIETUVOS PILIECIAMS.

II. Pirmasai Įstatymas apie Lietuvos Pilietybę.

Lietuva pasiskelbė nepriklausoma Valstybė 1918 m. vasario 16 d. Tada Lietuvą dar tebevaldė vokiečiai, prie kurių okupacijos negalima buvo valstybei normaliai plėtoties. Tačiau vos tik vokiečiai karui pasibaigus, išsikraustė iš Lietuvos, Laikinoji Lietuvos Vyriausybė tarpe savo pirmųjų išleistų įstatymų pasiskelbė ir "Laikinąjį Įstatymą apie Lietuvos Pilietybę," sausio 9 d. 1919 m. Negalima buvo to reikalo atidėlioti. Reikėjo aiškiai nustatyti, kas yra kurėjai ir nariai Lietuvos Respublikos? Kas bus Lietuvos piliečiai? Ką Lie- (Tąsa ant 4 pusl.).

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į
A. L. T. SANDARĄ.

Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:
Antanas Helmus.

Prie 12 kp., Lawrence, Mass.:
Petras Marcinonis,
Antanas Stanevičius,
Jurgis Černiauskas,
Marė Micevičiūtė.

Prie 16 kp., Worcester, Mass.:
Vincas Nemura,
Adomas Rudis,
Jonas Sugždinis,
Joseph Symans,
Antanas Vitkus.

Prie 74 kp., Bristol, Conn.:

Jonas Jacusas,
Jonas Zubrickas,
Jurgis Razinauskas,
Jonas Šilauskas,
Petras Tamošaitis,
Ignas Voveris,
Mykolas Jokša,
Cipras P. Kvedaras,
Rokas Jakavonis.

Prie 75 kp., Chicago, Ill.:

Motiejus Sventkauskas.

KAS DAUGIAU?

74 kp. yra susiorganizavusi 9 m. kovo 15 d. ir jau turi net 19 narių. Sulgy tokios mažos lietuvių kolonijos ši kuopa yra viena iš veikliausių mūsų organizacijų.

Jeigu kitos kuopos paimtų bristoliečių pavyzdį ir pradėtų naujų narių vaują, tai iki busiančio Sandaros Seimo mūsų idėjos draugų skaitlius dvigubai padaugintų. Tad į darbą visi Sandariečiai! Pirm negu kad sulauksime savo Seimo, pasibrėžkime sau už priedermę, kad kiekvienas turime prikabinti naują draugą į mūsų eiles. Jeigu tik eisime prie to, tai lengvai atsieksime. Ir aš drąsiai pasitikiu, kad kiekvienas Sandarietis tą padarys. Tad dar kartą, valio visi į darbą!

K. J. PAULAUSKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

DĖLEI NETEISINGŲ PRIEKAIŠTŲ.

Mūsų kaimynas "Keleivis" savo No. 31 str. "Atsakymas "Sandarai" ir Kompanijai" bepolemiikuodamas su "Sandaros" bendradarbiais padaro keletą nevykusių priekaištų ir pačiai "Sandaros" Adm. O kad nesuklaidinus kitų kolonijų Sandariečius ir šiaip lietuvių, mano užduotis yra tą paaiškinti.

"Keleivis" savo atsakymo straipsnio pirmoje vietoje, cituodamas dvi "Sandaroje" tilpušias pastabukas, butent: "Argalima su lenkais gyventi po vienu stogu, ir kad už grašius "Keleivis" skaito lenką sau už draugą," tarp kitako sako:

"Šitų piktų pastabų negalima kitaip išaiškinti, kaip tik dideliu "Sandaros" pavydu, nes, kaip girdėjom, ji pati labai norėjusi gauti šitą lenką laikraštį spausdinti."

Kadangi ašei vedu "Sandaros" Adm. reikalus, ir nē su kuo kitu, tik su manim turētū buti daromos kokios sutartys dėl spausdinių ar leidinių, tai man yra stebėtina, iš kur "Keleivis" galėjo gauti tokią "puikią" mintį sugalvojimui to melo? Kad padarius reikšmingesniu tą "Keleivio" priekaištą, ir mano atsakymą, pasiūlau ir duosiu "Keleivui" \$100 už faktišką prirodymą, kad Sandaros Adm. arba Centro Valdyba darė bent kokius atatinamus žyngius gavimui spausdinti tą endekų laikraštį. Anot Dargvainio, juk pinigai nesmirda, tai čia yra lengvas budas pelnyti šimtynę. O jei tas nebus prirodyta, tai pasirodys, kad nuo nesmirdančio pinigų pasmirdo "Keleivio" rankos, ir jas plaudamas visas srutas nori supilti ant savo kaimynų.

Tolesniai "Keleivis", norėdamas dalį savo dėmės numesti ant Sandariečių, sako:

"Kad "Sandara" būtų tokia jau akla šovinistė ir ištole lenkų nekęstų, tai mes netikim, nes "Sandaros" leidėjai patį daro su lenkais biznį. Štai, į Lietuvį Salę, kurią jie dabar valdo, jie turi įsileidę lenkų patriotų draugiją, "Towarzystwo Bialego Orła," ir baltųjų arelį laiko savo name po stiklu."

Tai antra "Keleivio" užpatentuota nesąmonė, kurią jis gali pasakyti. Jeigu "Keleivis" nežino, tai reikia pasakyti, kad Lietuvos Salė nėra Sandariečių namas, ji yra Lietuvos Labdarys Dr-jos nuosavybė, ta draugija gyvuoja po savu čarneriu, ir ji užlaiko tą salę. Juk net pats "Keleivio" leidėjas Jurgis Gegužis yra tos draugijos Izdininkas, ir per jo rankas pereina visi draugijos pinigai, tai jau, rodos, kad reikėtų žinoti, keno ta salė yra. Abelnai žiurint į "Keleivio" išvadžiojimus pasirodo taip, kaip kad neregys girioje kur sukas, ten už šakų kluiva arba į medį atsimuša ir jokiū būdu negali išsigauti laukan. Tas pats ir su "Keleiviu." Turėdamas neramią sąžinę bereikalingai lieja tulžį ant kitų, darydamas nesąmoniškus priekaišiojimus. Tai tiek ką turiu pasakyti "Keleiviu" apie viešinius reikalus, ir tikiu, kad kitų kolonijų kaip Sandariečiams, taip ir kitiems lietuviams bus aišku ir "Keleivio" priekaištais nebus suklaidinti. K. J. PAULAUSKAS

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

BRISTOL, CONN.

Buvo garsinta laikraštje "Sandaroj," kad liepos 30 d. susirinkimas įvyks pas S. Zigmontą, 28 Lincoln pl., 1.30 valandą po pietų, bet susirinkimas įvyko 10 valandą išryto minėtą dieną, Lietuvių Nepriugulmybės Kliubo parke. Minėtą dieną L. N. Kliubas šaukė savo reikalams specialų susirinkimą, ir ant vietos buvo ir A. L. T. S. 74 kp. susirinkimas.

Pirmiausia svarstyta apie nomonaciją A. L. T. S. Centro Valdybos, nutarta laikytis nuosaliu, nes neseniai susitvėrus kuopa ir ne yra susipažinus gerai su draugais, o kitus visus reikalus atidėjo ant toliaus, tik nutarė daryti agitaciją, naujus draugus prirašinti. Paraginus Petru Vaidiunui, A. L. T. S. 74 kp. pirmininkui, prisirašė devyni nauji nariai ten ant vietos. Nutarė kitą susirinkimą turėti rugpjūčio 20 d. pas S. Zigmontą, 28 Lincoln pl., 1.30 val. po pietų.

Rašt. B. Velicka.

CHICAGO, ILL.

Liepos 30 d. A. L. T. Sandaros 25 kuopos buvo draugiškas išvažiavimas Beverly Hill. Kadangi iš ryto biskį lijo, ir daugumas Sandariečių buvo nuvažiavę į Centralinę Organizacijų Konferenciją rengimui apvaikšiojimo kas link Suvienytų Valstijų pripažinimo Lietuvos, tai žmonių neperdaugiausia, tik apie 60 atvyko. Apart visokių žaidimų, leaktynių ir kitokių pasilinksminimų buvo programos: kalbėjo apie organizacijos reikalus St. Valančius, Dr. S. Naikelis iš istorijos ir savo nuotikių gyvenimo. B. F. Kubilius ir kiti kalbėtojai labai puikiai programą atliko. Taipgi buvo daug juokų renkant piktpinigi. Po programo traukėsi žaidimai iki sutemo. Tąsyk, priversti nakties tamsos, visi važiavome iš kur buvome atvykę.

K. Vilkas.

NEW BRITAIN, CONN.

Susirinkimas.

A. L. T. S. 32 kuopos įvyks susirinkimas rugpjūčio 11/d. 7:30 val. vakare, Lietuviškoje Svetainėje, 354 Park gatvės. Todėl, gerb. nariai, malonėkit visi atvykti į šį susirinkimą, nes daug svarbių dalykų turėsime aptarti. Taipgi bus Nominavimas į Centro Viršininkus 1923 m. Ir katrų mokestys pasibaigę, malonėkit atlyginti ir kožnas nors po vieną naują narį atsiveskit prisirašyti prie šios brangios organizacijos. Rašt. J. J. Kadziauskas.

CHICAGO, ILL.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 25 kuopos labai svarbus susirinkimas įvyks seredos vakare, rugp. 16 d. po No. 831 W. 33 place, Fellowship svetainėje. Pradžia 8 val. vak. Bus nominacijos į centro valdybą, apkalbėjimo apie pasidarbavimą Sandaros leidžiamo Kalendoriaus, yra svarbių dalykų pranešta iš Centro pirmininko ir daug svarbių dalykų apsvarstymui. Taipgi katrų nariuiai mokesniai yra išsibaigę, malonėkite šiame susirinkime užmokėti. Ir prašau pasistengti ko daugiausia naujų narių atvesti prirašyti prie Sandaros. Visus narius kviečiu butinai atsilankyti į šį susirinkimą.

Rašt. K. Vilkas.

Atsišaukimas

Tik ką gavome žinių iš Kauno, kad leidžiamas B-vės "Atžala" dienraštis "LIETUVOS ŽINIOS," kuris yra vienintėlis progresyvinės pakraipos, TURI BUTI PADITINTAS, KAS REIKALINGA YPAČ RINKIMŲ Į SEIMĄ METU. Be to greitesniam darbiui tas dienraštis turi įsitaityti "Lynotai" — statoją mašiną, kurios kaina perkant Vokietijoje siekia 1200 dolerių žut-but mes, broliai ir sesers, turime paimti tos B-vės tiek pajų, kad kogreičiausia sudarius tuos 1200 dolerių. Duokime GRAŽIA PAGALBĄ MUSŲ VIENMINČIAMS, KURIE TAIP SUMANIAI IR PUIKIAI LEIDŽIA LIETUVOJ TĄ DIENRAŠTĮ, ĮKURTĄ DAR 1905 METAIS. Atminkite, kad Lietuva dabar jau pripažinta ir Suvienytų Valstijų, negali apsieiti be didesnių dienraščių, nes "gėda prieš svetimtaučius. O TOKS DIENRASTIS TURI BUTI VEDAMAS NE KOKIŲ TEN KLEIKALŲ, BET MUSŲ ŽMONIŲ, KURIEMS PIRMOJ EILEJE RUPI LIETUVOS RESPUBLIKOS IR LIAUDIES REIKALAI. Stiprinkime tą vienintėlių mūsų dienraštį — "Lietuvos žinios," pirkime jam Lynotai, kad jis greitai būtų spausdinamas ir neštų žinias į visus plačios Lietuvos kampus, šviesių mūsų liaudį.

Redaguoja dienraštį garsiai visiems ŽINOMAS VEIKĖJAS PETRUS LIETUVOS MINISTERIS PREZIDENTAS STEIGLAMOJO SEIMO NARYS DR. K. GRINIUS. "ATŽALOS" B-vė veda M. SLEŽEVIČIUS IR JONAS VILEIŠIS, buvęs Lietuvos Respublikos atstovas Amerikoje. Vienos pilnos akcijos (pajausšėro) kaina 3 (trys) doleriai. Pinigas neperdidėti. Tenebunie nei vieno, kuris nepaimtų bent 1-ą akciją. Tie, kurie pirsks už 100 dolerių akcijų gaus visuomet "Lietuvos žinias" dovanai.

Bostoniečiai jau parodė pavyzdį, kitiems prisidėjus "LIETUVOS ŽINIŲ" umu laiku gaus ir lynotai ir taip sustiprės, kad bus plačiausiu ir geriausiu laikraščiu Lietuvoje. Į darbą vyrai — moteris, pirkime "Atžalos" akcijų.

Zemiau paduodame sąrašą, paėmusių "Atžalos" akcijų:
A. Ivaškevičius 33 ak.—\$100.00
F. Bagočius 10 ak.— 30.00

K. Šidlauskas 10 ak.— 30.00
S. Mockus, V. Golubickas, V. Juodis, A. Juodgudis, K. Kimbaras, A. Kairys, P. Stanys, A. Klemerauskas, A. Matulis, S. Jakubauskas, K. Žibikas ėmę yra nuo 1-os iki 3 akcijų.

Pinigai perduoti ir pakvituoti

A. V-čius.

VISUOTINAS ŠAULIŲ BURIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

KAUNE, 1922 M. BIRZELIO MĖN. 29 D.—LIEPOS 3 D.

Karių klišo salę papuošta žalumynais, šauliai plakatais, musų senovės didžiaviryių ir pastarųjų laikų musų tautos dvasios gaivintojų ir šviesos nešėjų paveiksiais. Įėjus salėn tuojau jaučiama, kad šandien čia bus kas nors iškilmingo atliekamo. Ir kietaširdį žmogų suvirpina šaulių obalsai, išreikštieji žodžiuose "Ir šviesa ir tiesa mus žingsnius telydi." "Už Vilnių mus širdį, už Gedimino pilį, už Klaipėdos kraštą, už jurą-motutę, mes žut pasirengę." "Laisvę pažinę, jungo nevilksim!"

Pryšakyje, buvusioje scenoje, stovi du stalai. Už jų sėdi Centro Valdybos prezidiumas. Toliau, L. S. S. vėliava dviejų šaulių sargyboje. Prie pat scenos, iš abiejų pusių garbės kedėse valdžios ir visuomenės darbuotojai — svečiai. Burių atstovų ir skyrių vadų pilnutėliai suolai. Jų skaičius — 216. Gale salės, už didelio stalo — įvairių redakcijų korespondentai. Visi laukia. Ko laukia? — Tos valandos, kada bus išstartas pirmas žodis. Štai trečia su puse valandos. Kauno šaulių burio orkestras, iš šoninio kambario, per atadaras duris, užgriežė Lietuvos Himną. Kaip kokia vado komanda visi atsistoja. Baigus, iš didelio orkestros garso, likosi visai tylu. Centro Valdybos pirmininkas gerb. V. Putvinskis stojasi ir atidaro suvažiavimą. Trumpa kalba sveikina atvykusius atstovus ir nušviečia suvažiavimo reikšmę. Čia negalima prasišlenkti nepaminėjus to didelio džiaugsmo, tvirtu pasiryzimo ir drąsos, kuri buvo matoma kiekvieno atstovo veide. Centro prezidiumas apleidžia vietas. Greitai įsias užima suvažiavimo prezidiumas: pirm. Rapolas Skipitis (buvęs daus reikalų ministeris), du jo pavaduotojai Dr. Pr. Vaičiūška ir mokytojas Šakelė-Pušys, du sekretoriai Pr. Gipiškis ir M. Mažiulis. Sąjungos pirmininkas V. Putvinskis iškilmingai atiduoda vyriausiam šeiminkui — suvažiavimui Sąj. vėliavą. Prezidiumo pirm. R. Skipitis priima ir suvažiavimui reikšmę išstvermės ir rimtumo atlikti didelius darbus

Po to skaito žuvusiųjų už Tėvynę šaulių sąrašą: — nuo praėjusio 1920 m. suvažiavimo mušiuose su Želigovskinkais žuvo — 7, su lenkais — 7 ir. nuo plėšikų rankų — 1. Sužeistųjų — su Bermontininkais — 2, su Želigovskinkais — 1, su Lenkais — 24 ir mirusiųjų 1921 m. — 13 ir 1922 m. — 20 šaulių. Suvažiavimas žuvusius ir mirusius šaulius pagerbia atstojimu. Krašto Apsaugos M-jos vardu sveikina vice-ministeris kap. Papečkis. Savo ilgoje kalboje išdėsto šaulių nuopelnus, atliktus krašto gynimo reikale. Pabrėžia, kad šaulių Sąjunga yra žymi parama kariuomenei ir didelė pajiega kraštui kultūrinti ir šviesiti. Paragina dar uoliau darbuotis, paliekant obalsius pereinant prie darbų. Baigdamas linkėja suvažiavimui rimtai ir apgalvotai spręsti savo organizacijos tvarkymo darbus ir nustatyti tikslinius planus užduociams vykdyti.

Po to, tęsė toliau nuo-savęs, kalbėdamas, kaip šaulys ir moralizacijos. Toliau paliečia didesnes skaitlines įsteigtų šaulių

gerb. L. Natkevičiaus. Visi pirkę gauna atatinamus laktus. Pirkime patys ir kitus raginkime! Pinigus siųskite "Sandaros" administratoriaus g. Paulausko vardu arba g. L. Natkevičiaus abiejų adresus: So. Boston, 327 E St., "Sandara."

knygynėlių, surengtų vakarų, mitingų, paskaitų.

(Bus daugiau).

LIETUVOS GARLAIVIŲ BENDROVĖS PRANESIMAS.

Mūsų visuomenė, ypatingai Amerikos Lietuviai, bė abėjo išsiilgę yra žinių apie gyvavimą ir veikimą Lietuvos Garlavių B-vės. Turime pasakyti, kad iki šiolei pergyvenę esame nelengvą organizavimosi ir plėtojimosi laikotarpį; tačiau apgalėję daug visokeriopausių kliūčių ir painių, įstojame naujon vagon, su kassyk didesne vilčia į savo ateitį.

Bendrovė dabar susideda iš trijų skyrių. Viena šaka apima vežiojimą keleiviu ir važtos ant Nemuno upės. Pereitais metais čion rods nuostolių, neturėjome, bet ir pelno buvo mažą. Nusėkimas upės vandens darė daug kliūčių, taipgi lenktyniavimas su atskirais laivų savininkais. Šits metas visais žvilgsniais duoda geresnį prospektą.

Ant jurių Bendrovė taipgi turėjo pereitais metais nemažą sunkenybių, ypačiai kovodama su gamtos galybe: audros daug pakenkė musų laivams. Iš tų sunkenybių išėjome pergalėtojais, nors netekdami vieno laivo, kurį audros sutruškino su visa važta. Be to, prisidėjo dar nesuapratimai su Kruppo firma, rods dar neužbaigti nei dabar, bet tikimasi geros užbaigos ir paliuosavimo dviejų su puse milijonų auksinų. Darbo nei čion netruksta dabar ir laukiama šimtet nebologų pasekmių.

Atidaryta tapo trečioji veikimo šaka, tai paėmimas agenturos White Star Lines ir White Star Dominion Lines, kuria Lietuvos Garlavių Bendrovė atstovauja Lietuvoje taip, kad keleiviai iš Lietuvos Amerikon ar iš Amerikos Lietuvon esti gražiai musų Bendrovės aprupinami. Musų keleiviai keliauja per Liepoją, Hamburgą, Bremeną ir kitus uostas, o tikimasi juos kelti galėsią irgi per Klaipėdą. Jau dabar toji šaka gerokai apsimoka, o jeigu Amerikos Lietuviai parems musų Bendrovę pirkdami laivakortes ant Witte Star Lines, tai musų darbas sustems ir bus labai pasekmingas.

Čion reikia pažymėti, kad Lietuvos Garlavių Bendrovės turtais išneša nemažiau 7 milijonus auksinų. Prie sunkių aplinkybių, kokias prisiėjo pergyventi, tai mus padėtis labai džiugina ir ramina. Jeigu Lietuvos valdžia, kaip žada, padirbs uostą Sventojoje ir jeigu Entantė išpildys savo pažadus prijungdama Klaipėdos kraštą prie Lietuvos, tai ateityje musų apsiėmimas išbujos taip, kaip mes drįsime patys svajoti.

Teisybė, truksta dar mums daug ko, ypačiai kapitalo. Ir jeigu Amerikos Lietuviai bėgyje vienų ar kitų metų dar sudėtų 25,000 dolerių, kaip tai buvo darytos pastangos D-ro J. Šliupo reikalingąjį kapitalą sukelti, tai Lietuvos Garlavių Bendrovė bus atsistojusi ant tvirtų pamatų ir išpildys musų troškimas: pajungti jurę lietuviškajai pirklybai ir žvejybai. Mat, reikia pažymėti, kad Bendrovė statydama garlaviukus žuvies ir Gintaro Bendrovei galės nemažą prisidėti prie išplėtojimo irgi žuklystės Baltijos jurėse.

Pranešdami apie dalykų stovį visuomenėi, drįstame ją raginti dėtiesi savo kapitalais prie Lietuvos Garlavių Bendrovės ir tokiu būdu palengvinti jai naują darbą, darbą ant jurės, nuo kurios Lietuvii tauta buvo be reikalo nutolusi. Jurė yra didelių turtų šaltinis ir pirklyba ant jurių kaip ir žvejyba sustiprins musų tautos spēkas ir suteiks Lietuvos Valstybei drutą atramą.

Liet. Garl. B-vės Valdyba. Kaunas, gegužės m., 1922.

LIUBLINO SEIMO DIENYNAS

1569 M.

Vertė V. K. RAČKAUSKAS

Po to Krakovo kaštelionas kalbėjo: "Ponai atstovai! Mes randame, kad šitas kelias, per raštą, yra trumpiausias. Jei lietuviai nenori, kad būtų kitaip, tai mes turime pagerbti čia jų nuomonę — ir geru pasielgimu priversti juos prie unijos su mumis. Todėl, jei raštas bus perengtas sulyg privilegijų, tai nesuprantu, koki būtų iš to skriauda, — juk, surašius visas senąsias privilegijas, išeis ne nauja, bet ta pati senoji unija."

Sandomiro vaivada Zborovskis kalbėjo: "Ponai atstovai! Atsiminkite, kad jums įsakytą yra tartis su mumis ir sutikti, gi, sulyg mūsų nuomonės, su lietuviais reikia baigti reikalą šitokiū būdu. Aš esu tikras, kad kuomet mes su jumis sugrįžsime namon, ir aš parodysiu visiems, kad geidžiu eiti prie gero ir parodysiu kelią, kuriuo eįau: tai mūsų broliai patikės man nemažiau, kaip ir jums."

Karalystės kancleras Dembinskis: "Man nesimato, ponai, kad tasai raštas yra pagamintas sulyg privilegijų, nesa jame yra pasakyta, kad seimas turės būti Lietuvoje." "Nebus taip!" sušuko atstovai.

Krakovo vyskupas: "juk tai nėra galutinas raštas ir jis tokiu negali būti, ligi mes visi nesutiksime vienodą priimti. Pasiimkite tamstos šį raštą ir ką rasite reikalingu išmesti, išmeskite, ar ką pridėti — pridėkite." I tai kancleras, atsigręžęs, tarė: "Ponai atstovai! Imkite rankraštį ir taisykite, tik dėl Dievo meilės, neatsisakinėkite!"

Tie atstovai, kurie nenorėjo jokio rašto, pasakė: "mes nenorime jokio rašto, Varšavos reccas, Varšavos deklaracija — štai ką mes pasiulytume lietuviams. Tegul jie su tuo sutinka; tenai yra paruoštas jiems raštas."

Prie to Krakovo vyskupas pasakė: "jei būtų galima viešai pasakyti, dėlko mes nuošaliai paliekame Varšavos deklaraciją, tai jus aiškiai matytumėt, kad geriau yra taip padaryti, kaip mes norime; bet pavojinga yra sakyti, kad visur tas nepasklystų; tačiau eikime į šalį, aš pasakysiu." Po to, pasikėlęs, priėjo prie lango su atstovais ir šitaip juos persergėjo: "dėlto mes nenorime įrodyti Varšavos deklaracijos, kad Vilniaus vaivada nesutiko su ja, protestavo ir išvažiavo. Mes pridėjome prie jos karalystės antspaudą; Lietuvos antspaudas ant jos nėra; lietuviai pasakys mums: kas su tuo sutiko, o juk mūsų atstovas protestavo? Pagaliaus, jei jie pasakys: nesutinkame; ką gi mes tuokart pasakysime? Tad reiks imti ginklą, reiks griebtis kraštutinybės. Tai nėra gudrių žmonių įnagis, jei esama kitų dar būdų. Mes neduosime jiems pačios deklaracijos, bet surašysime visą, kas joje yra ir tuomet jiems paduosime."

Sitoksai paaiškinimas visvien nepatenkino jų, kas buvo nuomonės, kad neduoti lietuviams rašto.

Gryzo prie senatorių (atstovai, kuriuos Krakovo vyskupas buvo nusivedęs į šalį). Arcivyskupas tarė: "dėl Dievo, dėlko tamstos nesutinkate, jei mes visi sutinkame? Tad pasitikėkite mums: juk mes karalystės taryba, čia nėra rišami asmenų reikalai; visiems mums vieno ir to paties reikia. Kam tasai užsikirtimas? Nedidelė dorybė tame, kad visam kam priešinties ir daryti taip, kad visas reikalas paitų."

Krakovo vyskupas: "Mes visi ligi vienam sutikome paruošti raštą, o tamstos nenorite jo: tad kas gi iš to viso išeis?"

Sandeko kaštelionas ponas Osolinskis pasiprašė balso ir šitaip kalbėjo: "Nors ir toli sėdžiu, bet visgi turiu teisės išreikšti tokią nuomonę, kokią turiu. Jei atstovų maršalkas nebutų savo kalboje nudžiuginęs maneš tuo, kad rašto pradžioje reikia pasakyti, kad visa tai imama iš senųjų privilegijų ir, gale, kad visa, kas surašyta, patvirtinama, — tai aš bučiau buvęs priverstas laikytis su tais, kurie nenori rašto, kaip ir pirma nesutikau su jumis, ponai, nesa man rodės, kad tuomi draskoma senosios privilegijos ir senoji unija; bet jei senosios unijos punktai bus išdėstyti rašte ir bus įrašyti į pratartį ir į užbaigą, kad tai išnaujo patvirtinamas senasis reikalas, — tad sunku yra bepeikti tokį raštą ir sakyti, kad jis veda prie nelabo ar blėdies, ir kvailas būtų tas, kas nenorėtų to rašto."

Atstovai vis nesutiko ir nuėjo žemyn. Ir žemai nebuvo jokio sutarimo. Vieni vienaip kalbėjo, kiti kitaip: kiekvienas laikėsi savo nuomonės. Maršalkas pasiulė, kad būtų reikišamos nuomonės, bet atstovai be noro kalbėjo, nesa buvo susipykę tarpe savęs dėl nuomonių skirtumo.

Peremyslio teisėjas Oriechovskis, ne iš eilės, išprašė sau balsą ir ėmė kalbėti: "Mano galva, nieko nebelieka daryti, kaip tik tai eiti pas karalių, išaiškinti jam, kad mums pakertama privile-

gijų įjega, kad karalius privalo priversti lietuvius prie to, kad jie neišeitų iš privilegijų rybų; tegul karalius pavartoja savo galę ir tegul priverčia Lietuvos senatorius ateiti į senato posėdį."

Krakovo vaivadija irgi su tuo sutiko. Sandomiro ir Kališo vaivadijos pareiškė, kad tai yra "ne kas kita, kaip tik tai nutęsimas reikalo, kaip tai ir pirma jau yra buvę. Mes jau buvome davę tokį pasiūlymą, tik nieko iš to neišėjo; tas pats bus ir dabar."

Atstovybės maršalkas pareiškė: "sulyg jusų, ponai, ir sulyg savęs manau, kad kiekvienas mūsų sako čia tik tai, ką liepia sąžinė. Eiti pas karalių, nedavus atsakymo lietuviams — visai nepridera." Maršalko kalbą pertraukė Krakovo raštininkas ("pyssarz") Knita ir pasakė, kad jis kalba sulyg sąžinės ir tvirtina, kad su dēme išvažiuos iš čia tas, kas nori rašto. Referendaras pasakė: "malonėkite nerodyti čia jokių dėmių, nesa iš čia niekas neišsives kitokios dėmės, kaip tik dėmę geros savo sąžinės." Kadangi atstovai rėkė, tad maršalkas barškino su lazda. Raštininkas Knita pasakė: "nebarškink su lazda" ir, numetęs ant šono kardą, pridėjo: "aš turiu kardą tai lazda!" Maršalkas pašoko: "gausime, sako, kardą ir viską," ir metė šalin lazda. Pakilo didelis triukšmas ilgam laikui.

Tuo tarpu senatoriai pranešė, kad laukia atsakymo. Triukšmui aprimus, ėjo balsavimas. Tuokart tai vieni, tai kiti sakė: "dėl švento sutikimo, eikime pas senatorius ir prašykite, kad jie duotų atsakymą Lietuvos senatoriams, jog laiko si privilegijų, o po to tegul kartu su mumis eina pas karalių, prašydami, kad jis panaudotų savo valdžią, — kad įsakytų Lietuvos senatoriams ateiti į senato posėdį. Ir jei visa tai neturės pasekmių, mes paliksime prie savo nuomonių." Po to ir kiti jau sutiko, pastebėdami, kad ir jie pasiliks prie savo nuomonės, jei visa tai neturės pasekmės, t. y. jei dėl to rašto bus skaldomas sutarimas, tai jie sutiksia su senatorių nuomone.

Nuėjo viršun. Biechovo kaštelionas ponas Vysockis išaiškino visą reikalą, atstovų vardu, šitaip: "Gerbiamieji ponai! Mes negalėjome sudaryti vienos nuomonės ir ateiti pas jus su visišku sutarimu. Meldžiame jusų, ponai, duoti lietuviams tokį atsakymą, kad mums nepridera šalintis nuo senųjų privilegijų; parodykite prie to, meldžiamieji, tų privilegijų svarbą. Po to, meldžiame jus, ponai, nesigriebkite taip greitai to rašto ir nesulykite jo, bet eikite pas karalių ir prašykite jo, kad pareiktų lietuviams, kad jie privalo ateiti į mūsų posėdį."

I tai senatas, per Krakovo vyskupą, atsakė: "visa tai jus darote tokiu užsispyrimu tur būti tikslu, kad nieko iš to viso neišeitų, kad visas dalykas paitų. Visa tai veda prie to, kad gaisinus dykai laiką! Juk lietuviai jau pareiškė, kad nenori ateiti į posėdį! Mums prisiema, su pavojum valstybei, išardyti seimą! Visa tai parodo, kad jus negerbiate mūsų — t. y. senato. Jus norite tik vieno dalyko — viską remti ant savo galvų!"

Čia ir kiti senatoriai ėmė piktai ir žiauriai kalbėti.

Krakovo vyskupas tęsė toliau: "Ponai atstovai! Tegul ne viskas remiasi ant jūsų galvų ir ant jūsų užsispyrimo. Jau gana to viso: per šesetą metų jus, vietoj senato, vedėt reikalus; kartu mums darosi nūo jūsų viešpatavimo!"

(Bus daugiau)

Muzikų Matas.

PER SAPNĄ

Per sapną, —
Matau ir kalbu.
Per sapną, —
Baru, mokinu.
Per sapną, —
Gailiuosiu tavęs,
Per sapną, —
Glaudžiu prie širdies.
Per sapną, —
Šukuuju kasas.
Per sapną, —
Dainuoju dainas.
Per sapną, —
Žolynus skinu.
Per sapną, —
Vainiką pinu.
Per sapną, —
Tau taką barstau.
Per sapną, —
Juo eiti prašau.
Per sapną, —
Nors kylam aukštai.
Per sapną, —
Vėl grįžtam liuosai.
Per sapną, —
Mes silsim's kartu.
Per sapną, —
Bučiuojam's abu.
Bet sapnas...
Pas'lieka sapnu.
Ir Jus — tik
šešėlių randu.

7-21-22.

Kelionė į Lietuvą ir Lietuvoje

(Rašo VIKTORIJA VENCIVS).

(Tęsa).

puikybė yra kenksminga net ir pačiam tikslui, kuriam tarnauji, nesa jos nedemokratingumas eutinai sudaro priešus; ji yra kenksminga ir tau pačiam, nesa toks užriestosis parodo, kad jis nėra kaip reikia išauklėtas, nėra kulturingas žmogus. Aš nei nemanau sakyti, kad žmogus neprivalo turėti savyje puikybės. Jos reikia. Ypatingai Europoje, kur nežiurint demokratybės, amžiais senas luomų sistemas dar vis pasiliko vienokioje ar kitokioje formoje; čia valdančiosios klasės, iškilusios gyvenime, dar nešasi su puikybė. Tai yra bene vienas įrankių, kuriuo priverčiama svetimtautį pagerbti krašto valdžią; netik svetimtautis, bet ir savojo krašto pilietis ne kartą reikia priversti pagerbti savoji valdžią. Tačiau, kiekvienas gali atskirti tikrąją ir girtinąją puikybę nuo netikrosios ir peiktinosios. Kas svarbiausia, toji tikroji puikybė apsirėškia natūraliai, įgimtai, atsiekus visuomenėje augstos papėdės. Ir šitoji puikybė neprivalo sulaukyti asmenį nuo atskyrimo aukso nuo pelenų; ji neprivalo apjakinėti žmogaus tiek, kad jis jau nebežinotų, kaip bereikia kalbėti su kitais žmonėmis.

Kas liečia antrąją priežastį, t. y. stoką pasitikėjimo savim, stoka pažinimo soc. etikietos, — čia nedaug tegalima pasakyti. Kiekvienas žino, kad prieš pasaulinį karą visų mūsų inteligentų įjegos buvo pašvestos tautos darbui, savo viengentių švietimui. Prie to caro valdžios systematingas persekiojimas viso to, kas tikrai buvo lietuviška, sulaukė nuo dalyvavimo draugijoje, kaip ji yra pažįstama vakarų Europai, net ir tuos, kas dar būtų galėję turėti tam laiko. Taigi ir nėra ko stebėtis, kad koks ASMŪO iš mūsų tarp dabar jau skaitomas Lietuvos "Draugijų" nariu, susitikęs su svetimu nepažįstamu žmogum, kurs, juo nuomone, žino soc. etikietą, pasirodo pasipuęs, išdidus, — ir toksai užsilaikymas garsiai rėkte rėkia, apie stoką pas jį pasitikėjimo savim, apie nemokėjimą tinkamai užsilaikyti. Taigi vyriausia dėl tos priežasties mes ir matome, kaip mūsų baliuose žmonės grupuojasi į mažiukes kuopeles ir vengia susimaišyti su dalyvaujantais baliuose svetimtaučiais. Taip darydami, jie labai klysta. Pirmučiausiai, jie pasitraukia nuo tų žmonių, kurių pagalba ir pritarimu jie galėtų iškovoti pripažinimą Lietuvos nepriklausomybės ir kitokiai Lietuvai pagalba. Toliaus, — daugelis tų svetimtaučių, kad ir gerai pažindami sociale etikietą, geroj draug. linksmindamies, nei nepastebėtų vienokio ar kitokio apsilenkimo su ja; jei ir pastebėtų, tai manytų, kad, greičiausia, tai yra krašto papročiai... Pavyzdžiui, Vakarų pasaulio žmogui atrodo peržengimu etikietos tasai budas gerti arbatą, kuriuo pasižimi Rytų Europos žmonės. Čia arbata geriama iš stiklo; man teko ne kartą pastebėti visai inteligentiškus ir gerai išauklėtus žmones, geriant arbatą iš stiklo, su šaukšteliu stikle... Vakarų pasaulio žmogus, matydamas kitą geriant arbatą ar kavą, šaukšteliu puodelyje stypstant, žino, kad toks gėrikas neturi nė mažiausio supratimo apie elementarę etikietą prie stalo. Bet čia, — čia yra visai priimta laikyti šaukštuką stikle. Čia tuojuos pastebės toki, kurs kitaip daro, nes jis bus išsiskyręs iš bendro papročio. Vakarų Europos žmonės žiūri į tą Rytų Europos žmonių paprotį, kaip į vieną individualizmo apraiškų šitoje pasaulio dalyje.

Mūsų žmonės ne kartą nusiskundžia, kad kitų šalių korespondentai, ypatingai iš Jungtinių Valstijų, nerado prielankių jiems straipsnių, kad įvairių komisių ir komitetų raportai apie Lietuvą dažnai yra neteisingi. Kaip gi gali būti kitaip, jei mes patys užsidarome lukšte ir svetimtaučiams pasirodome tik tai kokiuse nors didelėse iškilimėse ir tai labai formaliai? Mes norime kitų kraštų ir kitų tautų draugiškumo; mes norime, kad jie žinotų, jog Lietuvos Respublika yra ir bus; mes norime, kad jie pagelbėtų mums atgauti mūsų sostinę Vilnių ir kitas išplėstas iš Lietuvos teritorijas, — ir vienok mes sakome tiems žmonėms, kurių pagalba mums yra reikalinga: —

"Jei norite, kad mes butume jūsų draugai, tai JUS privalote pažinti mūsų praeities istoriją, mūsų tautines ypatybes, ir visa tai turite teisingai ir bešališkai ištyrinėti..."

Gražu, jei sakome kitiems, kad jie pažintų mus, kad jie patyrinėtų mus ir matytų mus tokiais, kokiais mes iš tikrųjų esame, ar kokiais norime, kad jie mus matytų. Bet žmogaus prigimtis yra žmogaus prigimtis, ir retai kur užėisi toki korespondentą, tokį tyrinėtoją, ar tokį atstovą, kurs į dalykus ir į žmones žiūrėtų kitaip, kaip tik per savo akis ir kurs nematytų to, kas jam nepatinka. Ar nebutų daug geriau, jei mes patys tyrinėtume savo kaimynus rimčiau ir mažiau patyritėtume, kad jie mus turėtų tyrinėti? Galimas dalykas, kad, arčiau juos pažinę, ir patys iš to naudot turėsime. Ar ne teisybė, kad geras

šeimyninkas turi gerai pažinti savo darbininkus ir tai taip gerai, kad galėtų žinoti, kiek iš kurių jų darbo gali tikėtis?

Aš nenoriu sakyti, kad mūsų žmonės, sutikdami by kokį ateivį ar svetimtautį, lenktūsi prieš jį, ar kad rengtų by kokias sueigas, kad tik juos matyti. Anaipol. Bet reikia sudaryti labiau drauginę santikią. Turime buti daug drauginęsi su mūsų svečiais Lietuvoje. Neprivalome pasitenkinti banaliais "BON JUOR," ar "GUTTEN TAG," ar "HOW DO YOU DO," kartais susitikdami su jais mūsų baliuose ar formaluose pokyliuose. Taip pat neturime manyti, kad kartais pietūs, iškelti kokio svetimtaučio pagerbimui, yra užtektinas mūsų drauginumo ir svetinumo prirodymas.

Bankietai ir parinktieji pokyliai nėra tai išimtinai dalykas. Kiekvienoje šalyje jie yra tik tai dalis socialio gyvenimo; jie keliama kitų šalių atstovams pagerbti; jie atsiekia savo tikslo, jei atstovas nemano apsilikti krašte ilgesniam laikui. Bet patšai tokių iškilimų formalumas reiškia ir tikslo siaurumą. Jos retai tegali sudaryti drauginęsi ilgesniam laikui santikius, gi be drauginumo ilgesniam laikui tarp mūsų ir mūsų įžymių svečių mes negalime tikėtis iš jų paramos mūsų reikalams.

—Bet mes neturime kur priimti svečius... Mes esame išvyti iš mūsų sostinės Vilniaus... Čia Kaune taip visi susikimšę, kad negali buti ir kalbos apie tinkamą svečių priėmimą... — Tai daugelio mūsų žmonių, į kuriuos aš kreipiausi šituo reikalu, atsakymas.

Iš tikrųjų, stebuklų stebuklai! Mūsų žmonės, turėdami savo rankose tokį galingą ginklą, nesugebi jo tinkamai pavartoti! Ko-gi gėdytis, ko bijotis parodyti tiems svetimtaučiams, tiems užsienių korespondentams ir tyrinėtojams tas netikusias sąlygas, kurioms mes, prievarta įstumti, turime gyventi? Lenkai plėšikai užgrobė dailius ir puikius lietuvių namus Vilniuje, patys juos iš jų išviję ir po to kviečia pas save laikraščii korespondentus ir kitus svetimtaučius ir vaišina juos "lenkiškai" neva "lenkiškuose" namuose... Bet mūsų lietuviai, teisėti tų namų savininkai, slapstosi ir dar gi nori, kad pasaulis žinotų, jog jie yra išvyti iš Vilniaus!... Ar nebutų daugiau naudos iš to, jei tie korespondentai būtų kviečiami į mūsų apgriuvusius ir perpildytus namus Kaune ir jei būtų parodyta jiems, kaip vargingai mes turime gyventi, ačiu tiems plėšikams, kurie užgrobė mūsų tėvynės sostinę? Gi kas liečia vaišinimą svečių, — jie patys nenorėtų buti vaišinami namuose formaliu būdu. Užtenka formalumų puotose, bankietuose, baliuose. Namuose priimkime svetimtaučius svečius taip, kaip patys savo artimuosius kaimynus ir svečius priimame, — jie bus visiškai patenkinti.

Atėjo pavasaris. Nei neapsižiūrėsime, kaip ateis vasara. Užėjus karščiams, apie šokus ir formalus bankietus negalės buti ir kalbos. Tačiau svečių iš užsienių, korespondentų, rašytojų ir tt., kurie naujai sukurtose valstybėse jieško įkvėpimo ir medžiagos, bus apščiai. Ar gi ir vėl bus taip, kad tie nauji svečiai ras mus tokiais pat indiferentais, taip pat šaltais ir nevaisingais, kaip tai yra jau buvę praetyje? Ar ir vėl mūsų veikėjai, mūsų inteligentija užsidarys savo vasarnamiuose, gražioje Palangoje ir kitur, gi svečiai klaidžios po Lietuvą, jieškodami kur nors draugiškumo, vaišingumo, informacijų apie kraštą ir jo gyventojus? Bet gal jau bus taip, kad mūsų Lietuvos piliečiai, budami tokioj laimingoj padėtyj, kad gali sueiti su tais svečiais, bus jau supratę tą šventą ir būtina savo pareigą, — kuri yra ne vien tikta Prezidento ir Valstybės Ministrų, — stengtis parodyti svečiams tikrąjį lietuviškąjį vaišingumą; gal bus supratę, jog Lietuvos svečius privalo priimti ir vaišinti tikrieji Lietuvos šeimininkai-piliečiai, o ne kokie ten lenkų, ar rusų, ar vokiečių šalininkai, kurie tai daro išimtinai savo interesams; ar ne bus jau taip, kad patys Lietuvos piliečiai supažindins svečius iš užsienių su Lietuvos praeitimi, su jos gyvenimu, su jos žmonių upu ir troškiniais? Jei taip bus, tai Lietuvos piliečiai išmokins savo svečius pamylėti Lietuvą ir buti jos draugais. Atėjus vasarai, Lietuvos ukiamis virtus vasarnamiams, ar svečiai iš užsienių jau bus svečiais ir tuose ukuose pas mūsų veikėjus ir inteligentus?... Pagyvensime, pamatysime...

VI.—AMERIKOS LIETUVIS LIETUVOJE.

Viename svarbiausiųjų Amerikos lietuviams klausimų yra Amerikos lietuvių padėtis Lietuvoje. Kas mėnuo didelis Amerikos lietuvių skaičius apleidžia Ameriką ir grįžta savo gimtinę šalin. Vieni jų keliauja tikta apsilankymui, kiti turi šiaip kokių "biznio" reikalų, bet didžiausius skaičius jų, ypatingai tie, kuriuos Amerikoje vadina "viduriniąja klase," keliauja Lietuvon su tikslu apsigyventi savo tėvynėje, kuri dabar jau yra nepriklausoma. Tačiauš jie, pasidairę Lietuvoje per keletą mėnesių, nusiminę grįžta atgal Amerikon. Dėlko jie grįžta? Dėlko jie neapsilėka Lietuvoje, kaip buvo pasiriję, keliaudami iš Amerikos?

(Bus daugiau)

MOTERŲ SKYRIUS

Veda Južė Rukytė, 15 Milbury Street, Worcester, Mass.

SANDARBININKAVIMAS POLITIKOJ.

Didžiausias, sunkiausias, mažiausiai suprantamas, bet svarbiausias žodis moterims politikoj yra "sandarbininkavimas". Nors moteris neseniai įžengė į politikos dirvą, ir dar visko nesupranta tame reikale, jos, savo įgymtu įdomumu, išsiklausinėjo ir sužinojo daug dalykų, kuriuose sutinka su vyrais. Bet, iki šiolei, jos negalėjo priversti vyrus pripažinti kas tai yra tikras sandarbininkavimas. Paklausius jų, jie atsako:

—Sandarbininkavimas? Visai paprastas dalykas. Palikit viską vyrams, sekit juos, bet ne tyrinėkit ką jie daro. Tiktai darykit ką jie paliepia. Tai sandarbininkavimas. Ar suprantat dabar?

Ar moterys gali bus patenkintos tokiu atsakymu? Jos supranta, kad sandarbininkavimas reiškia dirbtį sykiu su vyrais, šale jų, pagelbėdamas jiems, užsitikėdamas jiems. Bet tas jų atsakymas priverčia jas žiūrėti skeptiškai į vyrus, neužsitikėt jiems, ir sunaikina visus jų norus dalyvauti politiškoj srityj. Dėl tos priežasties jos geidauja sutverti dar kitą — Moterų Partiją, kuri rūpintų vien moterų reikalais. Politika nereikalauja lyčių paskirstymų. Politika reikalauja išminties. Išmintis nėra nė vyriškos nė moteriškos lyties. Geriausi autoritetai sako, kad logiškas vyro ar moters mintijimas yra tas pats tose pačiose šakose.

Bet, apsvarsčius sutvėrimą Moterų Partijos, mes galime permątyt, kad pasekmės to priverstų prie tokio blogumo, kuriuo joks "izmas" dabar gyvuoja, negalėtų suteikti. Yra skaičius moterų užsilikusiu nuo peritų šimtmečių, kurios nori priparodyt, jog vyrai yra daug žemesni už moteris; yra tokių pat vyrų, kurie nori visiškai pasmerkt moteris. Tokiu būdu, susidaryt nauji priešai. Niekas iš to neišeitų. Pamatine teise, vyrai ir moteris turi but draugai santaiškoj, o ne priešai. Tas gi liuoja taip pat politikoj, kaip namie. Išto mes matome, kad atskira Moterų Partija būtų kenksminga ir atgal žengianti.

Butina reikalinga, kad moteris dalyvautų ir dirbtų su vyrais organizacijos bei partijos pakėlime. Jos turi tikrai dirbti. Jos negali buti vyrų aidais bei šešėliais, kartodamos tą ką jie sako, darydamos tą ką jie daro. Jos turi drąsiai išreikšti savo mintis. Vyrams didžiai reikalinga moterų patarimai politikoj kaip namie: jiems reikia moteris šalto būdo, ekonomijos, ir atsiūriėjimo į ateitį. Moterims, iš savo pusės, reikalinga vyrų platesnis patyrimas ir žinojimas. Reikia suliet vyro ir moters geriausias dvasiškas dalis.

Tas visas priklauso nuo moterų. Jos turi pradėt dirbt, nepaisant kaip prastas tas darbas. Jos turi atkreipt daugiau dėmesį į A. L. T. S., į jos gerovę. Vyrai taipgi turi joms pagelbėt, kur tik gali, išaiškindami kas neaišku.

Ir taip, dirbant drauge ramiai, A. L. T. S. išaugs į vieną iš didžiausių, geriausių, tobuliausių organizacijų. J.

KAIP SUVARTOT RUGŠTŲ PIENĄ.

Nepaisant kaip gerai pienas užlaikomas vasaros metu, jisai tankiai surugsta. Bet iš rugštaus kaip ir iš saldaus pieno galima padaryti labai gardžių valgių, pavyzdžiui kaip sekanti:

Blynai.

1½ puoduko sausų duonos trupinių

½ šaukštuko durskos
1½ puoduko pieno (galima vartot saldų ar rugštų)
1 šaukštas cukraus (medaus, molaso, ar sirupo)

1 šaukštas taukų ar sviesto
1 kiaušinis
½ puoduko miltų
2 šaukštuko baking powder.

Pašildžius pieną truputį, pridėk trupinius ir mirkyk per 15 minučių. Po to, išmaišius gerai, pridėk druską, cukrų, išstarpintus taukus, ir išplaktą kiaušinį. Reik išplakti gerai, ir pridėt miltus su baking powder. Kepkit ant karštos skaurados.

Kornų duona.

1½ puoduko kornų (corn meal)

2 puoduku rugštaus pieno
1 šaukštukas druskos
2 kiaušiniu
1 šaukštas sviesto
1 šaukštukas cukraus.

Sumaišykite visus sausus daiktus, ir pridėkit išplaktus kiaušinius su pienu. Sviestą išstarpinkit skauradoj, ištepkit skauradą gerai su juom, ir įpilkit mišinį. Kepkit karštam pečiui per 20 minučių.

Medaus pyragas.

½ puoduko sviesto
1 puodukas medaus
1 kiaušinis
½ puoduko rugštaus pieno
1 šaukštukas baking soda
½ šaukštuko cinamono
½ šaukštuko imbiro
4 puodukus miltų.

Ištrinkit sviestą su medumi gerai ir pridėkit išplaktą kiaušinį, pieną ir miltus su soda ir

prieskoniais. Išmaišyk gerai viską, ir kepk vidutiniame pečiujė. Donacai (doughnuts).

1 kiaušinis
1 šaukštukas druskos
1 puodukas cukraus
1 puodukas rugštaus pieno.
½ šaukštuko nutmeg
½ šaukštuko cinamono
½ šaukštuko baking soda
4 puodukus miltų.
1 šaukštukas taukų (jei pienas yra skystas).

Išplakit kiaušinį, pridėkit druską, cukrų, ir pieną, gerai maišant. Atskirai išsijokit miltus, prieskonius ir sodą. Pridėkit prie pirmo mišinio, ir išplakit gerai, kad tešla būtų lygi. Tešlą reikia paminkyt biskį ant miltuotos lentos, ir išvolioti apie ¼ colio storumo. Išpaustrykit tam tikra forma, ir kepkit karštuose taukuose kol rudi.

PATARIMAI.

Kad prašalinus muses iš namų, sumaišyk pusę uncijos cukraus su pusę uncijos gerai sutrintų juodų pipirų, pridėk truputį vandens, ir ištepus ant popieros, padėk ten kur musės daugiausia lekioja.

Purvo plėtmus galima lengvai išimti iš drapanų, patrinant juos žalia bulve.

Ziupsniukas druskos įdėtas į pieną laikys jį šviežesniu ant ilgesnio laiko.

Muses galima prašalint virinant puoduką uksuso ant pečiaus.

Naujos pančėkos ilgiau nešiosis jei išskalbsit jas pirm nešiojimo.

kuopos bus lietuviškoj svetainėj, Linden Park, 2 val. po pietų, rugpiučio 13 d. Nepamirškite atsilankyti ir atsivesti naujų narių.

F. J. Vilkas.

PITTSBURGH, PA.

A. L. T. Sandaros 36 kuopos mėn. susirinkime rugp. 6 d. L. M. D. Name apart kuopos reikalų, nutarta turėt apvaikšiojimas Lietuvos pripažinimo ir atsisaukt į vietines Lietuvių Draugijas, kad išrinkt atstovus surengimui tos demonstracijos. Draugijų atstovų pirmas posėdis bus nedėlios vakare, rugp. 13 d. L. M. D. Name, 8 val. vak. Todėl visos Pittsburgo ir aplinkinės draugijos malonėkit atsiųsti atstovus arba nors draugijų komitetai dalyvaukite minėto vakaro apkalbėjime, kaip mes, Pittsburgiečiai, turėsim apvaikšioti Lietuvos pripažinimo iškilmes.

Juozas Virbickas.

Kada tik kunigija buvo alkunė civilės rankos, nepaisant ar ji buvo katalikų ar protestonų, visados pasekmės buvo persekiojimas. — Lecky.

Jokis Dievas nebuvo pralenkęs to amžio, kuris jį sutvėrė — Ingersol.

Jau Gatava

NAUJA KNYGA!

PRABENGTIS LIETUVIŲ TAUTOS SENOVĖJE.

Parašė Dr. J. Šliupas.

Formatas 9X12, 47 puslapių tik 25c.

Ši nauja knyga tik užbaigta spausdinti. Joje nušviečiama visų Prabengtis Liet. Taut. Senovėje. Visos jos giminingos tautos, jų kovos ir tt. Naudinga kiekvienam lietuviui. Tad papuošk savo knygynėlį su šia nauja knyga.

"SANDARA"

327 E St.,

So. Boston, Mass.

NEW BRITAIN, CONN.

FASHION SHOE STORE

405 MAIN ST.

Didelis Išpardavimas Avalų.

Mes specialiai numažinom kainas ant avalų, įdant duoti progą kiekvienam įsigyti mūsų avalus. Kam varginti save su kojomis, kad galitė gauti avalus pagal savo koją ir niekada nejausti skausmo kojų. Ateikite pas mus, mes pritaikinsime avalus pagal jūsų koją. Kas pirko kartą, tas lieka mūsų nuolatiniu pirkėju. Nepamirškite krautuves numerį 405 MAIN ST., Savin. A. P. Osteika, J. P. Lukas.

Ar Turi Savo Knygynę?

Knygas!

gynešias

ZMOGAUS PAREIGOS, didelė knyga iš 245 puslapių, kurioje nurodoma, kaip reikia žmogui gyventi. Kaina \$1.00

SVETIMOJ PADANGĖJ PA-SAULIO VERPETUOSE. Eilių knyga, didelio formato, 200 puslapių, kurioje telpa daug linksmy dainelių. Kaina \$2.00

"AIDU - AIDUŽIAI", ką-tik gavome iš Kauno, Fausto Kirsos, žymaus poeto eilių knyga, virš 100 eilių, 111 puslapių. Kaina ..... 25c.

VISAS SVIETAS: žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai; kiekvienam naudinga knygtė. Kaina ..... 20c.

DANGAUS AUKŠTUMAS IR ZMOGAUS SENUMAS. Labai žingėdi knygutė, su daug paveikslų ir eilėmis "Anykščių Šilėlis", 150 puslapių. Kaina ..... 20c.

ANDERSONO PASAKOS. Puiki pasakėlių knygtė su paveikslais, labai naudinga prauaunčiam jaunimui. Kaina ..... 30c.

TRACHOMA. Nurodoma, kaip sergėt akis, ką visiems reikia žinoti. Kaina ..... 15c.

LIETUVOS GASPADINĖ. Kiekvienai moteriai ar merginai reikia perskaityti. Kaina ..... 10c.

Patariame kiekvienam sandariečiui arba "Sandaros" skaitytojui šias knygas įsigyti. Taipgi turime Lietuvos laikraščiu. "Lietuvos Ukininką" ir kitu, kurie parsiduoda po 5c. Reikalaudami sykiu siųskite ir pinigus.

"SANDARA."

327 E Street,

Boston 27, Mass.

"Lietuvos Ukininkas"

Išrašykite Lietuvon savo giminėms, kaimynams ir pažįstamiems, patys skaitykite ir platinkite "LIETUVOS UKININKĄ". Seniausi ir didžiausi progresyvių Lietuvos darbo žmonių laikraštį. KURIS teisingai ir aiškiai aprašo valstiečių ir kitų darbo žmonių vargas, iškelia aukštien negegerus valdžios darbus, kovoja su šelstančiu Lietuvoje klerikalizmu. Skaitytojams duoda advokatai patarimų teisių klausimais, bylų vedime, agronomai ukio klausimais, veterinariai gyvulių auginime ir gydyme, daktarai sveikatos klausimais ir šiaip įvairių įvairiausių gyvenimo reikalais. Per metus duoda savo skaitytojams apie 4000 patarimų iš jų įvairiais klausimais nemaža tenka amerikiečiams.

"Lietuvos Ukininko" prenumeratoriai per metus gauna: 52 num. "Lietuvos Ukininko" su šiais priedais: 24 num. "Žemė" geriausio ukio laikraščio. 24 num. "Jaunimo" pažangiojo Lietuvos jaunimo laikraštis, kuris ragina jaunimą lavintis, dorai gyventi ir tt. 24 num. "Savivaldybės ir Koperacija". 6 num. "Sveikata". Žmonių sveikatos laikraštis daktarų vedamas. Kalendorius. Didelis "Lietuvos Ukininko". Leidžia "Varpo" B-vė. "Lietuvos Ukininko" kaina: metams 80 auks., pusei metų — 42 auks., 3 mėn. — 22 auks., atskiras numeris 2 auksinai. Amerikoje: metams — 2 dol., pusei metų — 1 dol. ADRESAS: "Lietuvos Ukininkas", Laisvės Alėja Nr. 60, KAUNAS. Amerikoje galima gauti pavieniais num. ir užsirašyti šiose vietose: So. Boston, Mass. "Sandara", 327 E Street, New York, N. Y. Vasiliauskas, 307 West 30-th St., Chicago, Ill. "Naujuose" 1730 So. Halsted St., Chicago, Ill. "Ausros Knygynas" 3210 So. Halsted St., E. St. Louis, Ill. Jonas Žičkus, 539 Collinsville Ave., Rockford, Ill. Petras Kutra, 1012 Main St., ir A. L. T. Sandaros kuopose. (61)

NEGAISK LAIKO, UZSIRAŠYK SAU IR SAVIŠKIAMS SIANDIEN.

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maloni kombinacija. Tos nešvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekvieno plaukus.

Ruffles

yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiškai pranyks pleiskanos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit Ruffles.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiuočiame tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th St.

Brooklyn, N. Y.

NAUJOS KNYGOS!

Sulaukus vasaros dienas, jas praleidžiamė kiekvienas išėjė į laukus, o kad brangų laiką neleistu uždyka, ir kad jį sunaudoti geriems tikslams, tai patariame sandariečiams ir skaitytojams įsigyti šias naujas knygas:

LYTIES MOKSLAS

Milžiniška knyga, 400 puslapių su daugybe paveikslų, kuri yra brangių turtu kiekvienai šeimynai, tvirtuose skuros apdaruose \$7.00.

KITAS KARAS

Ką-tik iš spaudos, T. M. D. leidinys, labai naudinga visiems perskaityti 142 puslapių. Kaina 75c.

Tad pasiskubinkite jas įsigyti, nes greitai jų gali pri-trukti. Su užsakymais siųskite ir pinigus:

"SANDARA."

327 E Street,

So. Boston, Mass.

POLITINIO IZDO KOMITETAS

Pirm. DR. K. DRANGELIS, 4101 So. Francisco Ave., Chicago, Ill.
Sėkr. K. S. KARPAVICIUS, 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Izd. DR. A. ZIMONTAS, 8252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kiti komiteto Nariai:

K. VILKAS, 656 W. 47-th St., Chicago, Ill.
V. M. CEKANAUŠKAS, Vernon Hotel, Worcester, Mass.
S. GRINIENĖ, 3120 Richmond St., Philadelphia, Pa
S. E. VITAITIS, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

AR UŽRASEI "SANDARĄ" SAVO GIMINEI I LIETUVĄ, JEI NE, TAI KODEL NE?

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros knygynė dabar gaunamos šios knygos:

"Lietuvos Kariuomenė"

Parašė Karininkas Ladislovas Natkevičius, artillerijos vyresnysis Lietėnantas.

Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, pora žemlapių ir keltas kariškių dainų su gaidomis.

Šita pirma tos rusiš knyga Lietuvių kalboje, turi rastiš kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais — \$2.00. Ta pati gražiai audimo viršais \$3.00.

10. — 100 metų. Kaina ..... \$1.50.

11. Kregždėlė, žodžiai V. Kappo.

12. Lietuvos ir Anglų kalbėse. Kaina ..... 30c.

13. Vestuvės. — "Papskie Vėjali".

14. Jaunosios Aria, Soprano arca Mezo - Soprano. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 35c.

15. Mažas Muzikos Žodynelis. Tantišaisi vartojamų žodžių paaiškinimai Anglų ir Lietuvių kalbose. 32 pusl. Kaina ..... 25c.

16. Aušrinės Kelias. Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta perskaityti kožnam mylinčiam klasiškam r a š t u s . Pustl. 79 ..... 50c.

17. Anderso Pasakos. Čia telpa 11 gražių pasakėčių su paveiksliais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pustl. 82 ..... 25c.

18. Aukso Veršis. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pustl. 35 ..... 15c.

19. A. L. T. Sandaros Principai ir Programos. Parašė Albinas Rimka. Pustl. 32 ..... 10c.

20. Eilės - Dainos. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės dėl deklamavimo. Pustl. 32 ..... 20c.

21. Gyvenimo Verpetė. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kaudagutis. Pustl. 77 ..... 45c.

22. Girnikas - Pašakarnis, pasakojimas ir "Bėgėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pustl. 42 25c.

23. Francijos Revoliucija. Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveiksliais. Pustl. 75 ..... 40c.

24. Kaip gyvena: Latviai, Angliai, Suomai. Parašė M. Salčius. Pustl. 66 ..... 20c.

25. Kas iš kur pareina. Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus daiktus. Pustl. 62 ..... 20c.

26. Daktaras Kišeniuje. Aiškūs pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti. Surtaisė M. Paltanavičia. Kietis audimo viršeliais. Pustl. 167 ..... 75c.

27. Ką daryti, kad sveiki būtume ir ilgai gyventume. Pustl. 32 ..... 10c.

28. Kaip Japonai gyvena dabar. Parašė Dėdė. Pustl. 48 ..... 10c.

29. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Salčius. Su paveiksliais. Pustl. 48 ..... 20c.

30. Lietuvių - Latvių Respublika ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkiny straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholme 1918 m. Pustl. 162 Kaina \$1.00

31. Lietuvos Laisvė. Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pustl. 47 ..... 10c.

32. rašė Žmona. Pustl. 80 ..... 30c.

33. Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus. Pustl. 28 ..... 10c.

34. Naujas Budas Išmokti Rašyti. Surtaisė P. Mikolainis. Pustl. 30 ..... 10c.

35. Pasnikai Lietuvoje. Parašė K. Stiklius. Kaina ..... 05c.

36. Pažvelgus Atgal. Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsivaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pustl. 356. Kaina ..... 10c.

37. Prazuvo. Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina ..... 10c.

"SANDARA", Book Dept.

327 E St., Boston 27, Mass.

Lietuviai Amerikoje

WATERBURY, CONN.

Liepos 30 d. šv. Juozapo parapijos svetainėje buvo prakalbos, kurias surengė vietinė L. L. P. Stotis. Kalbėtojas buvo p. Mastauskas. Apie 8 val. v. atidaro prakalbas kun. Valantiejus, paaiškindamas, kad jau šv. Valstijos pripažino Lietuvą — de jure ir kvietė susirinkusius sustoti ir pagiedoti Lietuvos Himną (Lietuva, Tėvyne mūsų). Vėliau pakvietė kalbėti vietinį kunigą Bakšį. Tas pradėjo pasakoti, kaip jam linksma buvo, kuomet išgirdo, kad šv. Valst. jau pripažino Lietuvą. Girdi: „aš nesigailiu, kad aš važinėju Washingtonan 19 ir 20 dd. liepos, nes visgi mano žygis bus istorinis, nes kaip tik mes atsilankėm pas prez. Harding'ą, vos spėjom sugrįžti, ir jau Lietuvą pripažino“ (ploja publika). Ir kaip buvo matyti iš kun. Bakšio išvaizdos, tai ištikro jis vaizduoja, kad tai jo nuopelnas Lietuvos pripažinimo.

Toliaus pasakojo kaslink L. L. P. Stoties suvažiavimo, kuris įvyko 19 ir 20 dd. liepos š. m. Washington, D. C., bet mažai ką pasakė iš suvažiavimo, tik nusiskundė, kad mažai suvažiavo atstovų, girdi — dėl streikų ir kitų bedarbių.

Toliaus perstatė kalbėti p. Česnulevičių, kuris pakartojai kun. Bakšio žodžius, kad tai ištikrųjų kunigų darbavimuosi likos pripažinta Lietuva. Toliaus nurodinėjo, kad šis istorinis darbas yra atliktas tik keleto žmonių, kurie nieko nebedami varė darbą pirmyn, ir šiandien susilaukėm jau vaisių, tai yra pripažinimo Lietuvos. Tik per jų, suprask, klerikalų, uolų darbavimą šiandien jau laisvi. Pasigyrė save, kaip jis buvęs pirmas su p. Mastauskiu ir pradėjo pirmus ledus laužti ir tam panašiai. Sako Česnulis: „Kuomet man prisiėjo apieisti atstovybę, tai aš sakiau tam žmogui (Mastauskui), kad: dirbk, bro, laur, ir nesitrauk iš čionai, kol neatsieksi savo tikslo! ir tas žmogus dirbo ir savo tikslą atsiekė ir šiandien Lietuva pripažinta per jo (Mastausko) pasidarbavimą.“

Toliaus pastato kalbėti p. Mastauską, kurį kun. Valantiejus perstatydamas kėlė į padangę, kaip ir Česnulis, ir žmonės tikėjosi ką svarbaus išgirsti iš Mastausko. Bet jis labai mažai kalbėjo kaslink pripažinimo ir nesibublikavo savęs per daug per daug tame darbe, nes, turbūt, jaučiasi, kad žmonės žino ir supranta, kam priklauso garbė tame darbe. Pabarė tuos, kurie kartais abejojo kaslink pripažinimo. Sako: kelios dienos prieš Alijantų Ambasadorių pripažinimą Lietuvos de jure vienas lietuvių laikraštis, išeinantis New York'e, bet aš jo, sako, neįvardijau (Kad ir be tamstos žinoma, kad „Tėvyne“) įdėjo vieno žmogaus straipsnį, kuris sako, kad didžiosios valstybės Lietuvos niekuomet nepripažįs, o čia girdi, ir trečią dieną pripažinta Lietuva de jure Anglijos, Francijos, Italijos, Japonijos. Girdi, kaip dabar tie žmonės, kurie rašė, ir redaktorius, kuris talpino tokį straipsnį, gali jaustis? (Alijantai yra tik „nutarę“ pripažinti Lietuvą, bet stato tam tikras sąlygas kas link Nemuno. Red.).

Bereikalo p. Mastauskas verkė šlėna, kad tie žmonės apsilenkė su teisybe, nes viršminėtos valstybės Lietuvą neva pripažino, bet koks tas pripažinimas ir ką jis reiškia, tai žmonėms nepasakė, o už tokį pripažinimą, kokį duoda tos valstybės, tai geriau tegul jos sau jį pasilaiko, nes

lietuviams, jos nėra naudingos, bet žalingos, nes sulyg pranešimų Lietuvos laikraščiu, tai tik tokiu būdu jos pripažįsta Lietuvą de jure, jei Lietuva sutiks priimti Versaliaus sutarties punktus ir paves Nemuną tarptautiniai kitoms viešpatijoms, reiškia: jus atiduokit mums Nemuną ir kitas vietas, gal dar Vilnių ir Klaipėdą, tai mes jus pripažįsim. Tai kas iš tokios laisvės ir pripažinimo? Ir kas gali sutikti priimti tokias sąlygas?

Vaidylos Ainis.

CHICAGO, ILL.

Chicagos Bendroji Konferencija nepasisekė.

Liepos 30 d. West Side bažnytinėje svetainėje Lietuvos Paskolos Bonų apskričio valdyba susaukė centralinių organizacijų valdybos narius ir taip darbuotojus, apvaikščiojimo pažymėjimui Lietuvos pripažinimo Suvienytų Valstijų. Į konferenciją atvyko apart centralinių organizacijų valdybų, kolonijų atstovai, daugiausia susidedanti iš bažnytinė draugijų, apie 80 skaitliu, ir privedė konferenciją prie nepasisekimo. Išspradžios konferencija ėjo labai puikiai: išrinkta tai diena valdyba, priimtas dienotvarkis, nutarta daryti didelę demonstraciją vaikščiojant gatvėmis, po apvaikščiojimui sueiti į tam parinktą didelę salę ar parką, turėti prakalbas, ir viską atlikti bendromis visų lietuvių jėgomis. Paskirta diena rugp. 13 ar 20.

Prieita prie trečio klausimo — komiteto rinkimo. Nutarta rinkti po 3 žmones nuo kiekvienos srovės. Klausimą iš lokių srovių reikia rinkti komitetas? padiskusavus nutarta, kad komitetas susidėtų iš 9 žmonių — 3 nuo A. L. T. Sandaros, 3 nuo Socialistų jū. Išrinko komitetą iš 10 narių — po 5 nuo srovės. Paskirs tą dieną, katrą bus galima pasamdyti Auditorijumą ir tame mass-mitinge bus išnešta tinkamo formoj pagamintos rezolucijos apie tokius dalykus, kurie tu srovių žmonėms daugiausia rūpi — už ką džiaugties, o prieš ką protestuoti.

Be jokių užsivarinėjimų puikiosios harmonijoj darbas eina pilnu tempu. Ir tikimės vieno iš didžiausių mass-mitingų, koks kada buvo Chicagoj surengtas.

K. Vilkas.

WORCESTER, MASS.

Dievobaimingi bolševikai.

Ilgus metus begyvendami Worcesteryje, primeddami nuodėmes kitiems, patys taip giliai paskendo nuodėmėse ir skolose, kad turėjo parsitraukti tris „kunigus“ ir keturias „minykas“, kad ištrauktus juos iš tų juodų gelmių. Nabagėliai rengė visokių šokių, piknikus, ir koncertus, ir kitokių dalykus, be įžanogos, manydami, kad taip pakuatavodami jie nusiplaus savo dušias, ir galės sukratyti tas nuodėmes į Olympijos pakrancis. Bet vistiek, ar rengė ką, ar ne, dušios kaip buvo juodos, taip ir pasiliko, išdas budamas tuščių, pasiliko dar tuštesnis. Biedni daiktai, privaryti prie paskutinųjų, parsikvietė tuos viršminėtus Dievo tarnus, po vadovystės S. B. Kryszczyuno, kuris, kaip man teko girdėt, yra laikęs paimaldas State Hospital, bepročių name.

Pėtnyčios vakare, liepos 28 d. jų svetainėj, palei Endicott gatvę, minėtas Kryszczyunas turėjo misijas. Jisai ketino išaiškinti svarbiausius tikėjimo dalykus, kur yra Dievas, pekla ir tam panašiai. Bet atstijoje, užmiršo apie tai; pamokslas buvo vien

apie pinigus: neduokit pinigų kitiems kunigams; pinigai viską sugadina, ir tt. Visvieni, kolektočiai rinko aukas. Suskaičius aukas (apie \$6.00), Kryszczyunas atsisakė toliaus kalbėti, nes per mažai pinigų surinkta.

Nedėlios ryte, liepos 30 d. 10 val. ryte, bus laikomos kitos paimaldas Olympia parke, palei ežerą, kad parankiau galėtų nuskaudinti savo griekus. Lai Dievas jiems padeda, ir suteikia jiems daugiau apšvietos.

Reporteriai.

RACINE, WIS.

Teke girdėti nuo keleto vietos vyriukų, kad turėję jau kelis susijėjimus ir turi užmanę sutverti klubą. Pagirtinas darbas, kad tie lietuviai, kurie pirm ir dabar nepriklauso prie vietinių esančių kuopų, pradeda suprasti organizavimo reikalą. Mat tokie daugiausiai praleisdavo liuoslaikį saliuone. Dabar saliuonai baigia nykti, jų plenai sugriuvo. Žmogus sveikas be užsiėmimo negali būti, jo kraujas reikalauja veikti šį bei tą.

Kad tas veikimas norinčių sutverti klubą atneštų gerus vaisius, tai ką turiu tamistoms pastebėti. Pas mus Racine ir taip per daug priviso visokių kuopų bei Dr-jų. Viso bus virš 12-kos kuopų. Skirstant spēkas tokioj mažoj kolonijojė į 12-ką dalių, visos pasidaro be spēkos, ir svarbesnio darbo atlikti neįstengia. Mano supratimu, geriausia yra netverti jokių naujų klubų, užteks ką jau turime sutvėrę.

Nepamiršti reikia ir tą, kad išlaidų bus nemažai, kol įstatus ir charterį gauni iš valdžios. Patogiausia būtų įstoti į Sandaros 35 kuopą. Esant ganėtinai spēkui, lengvai galima įkurti „Sandariečių Klubą.“ Kaip gražiai skamba! Mokėtume nedaugiau kaip po \$1.00 į mėnesį pilnai Klubui palaikytume. Per „Sandarą“ būtų tuomet galima plačiau išgarsinti visą veikimą. Tik tokiu būdu — turint Sandaros Klubą — ateitis bus šviesi, nauda didelė. Klubo tvėrėjai, pagalvokite apie tai rimtai.

Liepos 16 d. Road River parke buvo Rožių piknikas. Kad ir barškančios „Rožės“ (suprask, rožančiavos Draugystės), bet karts nuo karto parodo raudonus žiedus. Minėtame piknike dėl kokios ten bobpalaikės akimū numetimo jos vyras užsistojo, gindamas savo moterį. Gi numetėjas, vardu „Maikiukas“, smogęs vieną ypa ir kaip maitai pasipylė ant pagrindų latakas raudono žiedo. Šiaip-taip tas įvykis kumčių užglostytas, taip ir baigtas barškančių Rožių piknikas, neminint kiek traukėjų buta.

Ta pati Rožančių Draugystė treji metai atgai turėjo baltų „Winters Hall.“ Tai baliavojo, kad nė svetainės langų neliko, o buteliai visi atsūdurė pro langus ant gatvės. Pasauly — vien be kepurų gatvėj, kiti į ligonbutį nuvežti po pusnietį turėjo po baliavus linksmybių silstės. Dar turiu prisiminti, kad „Rožančiavos“ atsižvelgė streiklaužėms „Chicago Ruber Co.“ Toliaus ir neaiškįs, kas dar daug apie jas turiu ką sakyti — te pasilikite kitan: karčiai. Tegul bus Dievui ant garbės.

Pas mus tuo laiku darbai eina gerai, įpač automobilų dirbtuvės dirba net viršlaikį. Kurie moka tą darbą darbas lengva gauti.

M. Kasparaitis.

SCRANTON, PA.

Atsakymas „Sandariečiui.“

„Sandaros“ 29 num. patėriau jau tulo „Sandariečiui“ aprašymą apie Scrantono lietuvių darbuotę, kur sakoma, buk pastaruoju laiku kokios tik tilpo liet. laikraščiuose korespondencijos iš Scrantono, tai visos buvo neįteisingos. Toliau gyvenančiam nuo Scrantono turi atrodyti, kad Scrantonas tai tikrai vien mela-

gių karalystė. Bet patarlė sako, kad „vėlnias nėra toks baisus kaip jį maliavoja,“ taip ir čia nėra jau taip bloga. Tiesa, gal kur ir tilpo koks klaidingas pavdavimas, aš ne esmu pozicijoje juos taisyti, taip pat neturiu tikslu teisinti V. Kerševičių arba kitą ką.

Tarp kitko „Sandarietis“ sako, buk „Lietuvių Dailės Mylėtojų Draugija“ neveikia nieko Tautos bei visuomenės labui, tad aš ir paduosiu kaikiuriuos L. D. M. D. nuveiktuosius darbus

Nuo pat atvykimo Amerikon gerb. J. Vileišio, Lietuvos atstovo, L. D. M. D. ėmėsi aktualie dalyvumo visuose veikimuose, kaip tai L. L. Bonų pardavinėjime ir tam panašiai. Jau pirmu kartu gerb. J. Vileišiui atvykus į Scrantoną su Liet. Bonų reikalais, L. D. M. D., vedama gerb. A. Sodeikos, bene pirmutinė padėjo daugiausia triuso programo išpildyme, pastatė ant estrados puikiausius, savo daininukus, surinko mažų mergaičių būrelį, kurios tautiška pasirošusios barstydamos gėles patiko gerb. atstovą J. Vileišį. Toliaus visur dalyvavo, kur tik buvo koki veikimai, ar tai L. L. Bonų pardavinėjimo reikalais ar taip kas visuomeniško. Net ir Sandaros 65 kp. kada parengdavo kokį koncertą ar kitą kokį vakarėlį, minėta draugijė imdavo aktyvų dalyvumą ir josios nariai bei narės atsilygėdavo programo išpildyme. L. L. Bonų pardavinėjimo stotį tvėrant, minėta draugijė atsiuntė savo atstovą M. Venckevičių, kuris žymiai pasidarbavo. Toliaus D. M. D. davė savo ruimtus veltui stoties susirinkimams, taip pat ir Sandaros 65 kp. laikė nemažai susirinkimų, už kuriuos nė cento nemo-kėjo, nors sutiko mokėt po \$1.00 už kiekvieną susirinkimą. Pereito 16-to vasario apvaikščiojime ketverių metų sukakusių Lietuvos Nepriklausomybės apsiselbimo. D. M. D. pirmutinė pradėjo ruošti prie apvaikščiojimo, išrinko savo atstovus ir pasiuntė į įvairias draugijas su atsišaukimu ir taip pat 1922 vas. 16 d. L. D. M. D. atsižymėjo programo pildymo pildyme su savo dainomis ir savo lėšomis profesorių nusamdė. Pereitų Naujų Metų 1922 sausio 1 d. vakarietė tarp kitko, A. Kubeliui pasakius įspudingą prakalbėlę, tapo surinkta ir pasiūsta Lietuvos šauliams \$27.70.

Tai tiek iš L. D. M. D. veikimo. O kur visos eilės teatrų ir koncertų, kurie yra L. D. M. D. pagaminti? Dabar, ponas Sandarietis, parodyk kitą panašią draugiją, kuri Seratone būtų tiek pasidarbavusi?

Toliaus gyrimas kun. Gritėno, buk tai tikras veikėjas Lietuvos labui, irgi per riebūs. Tiesa perėitą vasario 16 d. apvaikščiojime puikiai pasirodė, bet pirmiausia tai nebuvo jo perdaug matyt, darbavosi vien tik savo parapijos naudai.

Kas link ponios K. Garmus (Gilbaitienės), tai tiesa, ji buvo sekretorė nuo pat pradžių L. L. P. Bonų stoties susitvėrimo ir dabar tebeisti ir darbą atlieka kopuikiausiai, bet tas dar nereiškia, kad jai vienai priklauso visas kreditas sukelime \$10,000 L. L. Bonų. Turėtume pripažinti daugiau kredito sekantiems asmenims: A. Kubiliui, L. Savitskiui ir M. Venckevičiui — šie trys vyrai pardavė minėtą L. L. Bonų sumą. Jie nepaisydami visų nemalonumų, su kuriais tekdavo susitikti, liuosomis nuo darbo valandomis eidavo per grįčias netik pas lietuvius, bet dar ir pas svetimtaučius. Žodžiu — ėjo visur, kur tik galėjo parduoti bonų ir tokiu būdu sukėlė minėtą sumą, apie \$10,000 L. L. Bonų. Bet už tai šie draugai nereiškia jokių kreditų ir garbės, nes jie dirbo vien tik iš pasišven-

timo savo brangiai Tėvynei Lietuvai.

O jus visi kiti veikėjai pasi-džiaugdavote, kad Kubilius, Savitskas ir Venckevičius daug bonų pardavė, na ir ponis Gilbaitienė, stoties sekretorė užrašydavo, kiek bonų parduota. Tiesa rengime prakalbų visi drauge dirbdavome, bet eit per grįčias tai jus buvute per daug „High Tone,“ o vienok girtis mokate, tai tiek aš norėjau pasakyti gerb. Sandariečiui.

Ir-gi Sandarietis.

CHICAGO, ILL.

„Zemaitijos“ reikalai.

Liepos 26 d. Kultūros Draugijos „Zemaitija“ L. V. Komitetas Chicagoj laikė pasėdį Mark White skvėro svetainėje. Posėdyje nedalyvavo A. Makaveckas ir B. Šumpiutė-Balienė.

Visų pirma išklaudyta K. R. Komisijos raportas. Iš raporto paaiškėjo, kad sulyg Komiteto nutarimo pereiname posėdyje, Komisija pasiuntusi Lietuvon kultūros — apšvietos įstaigoms 86 knygas įvairaus turinio ir dydžio. Raporte taipgi sakoma, kad paskutiniu laiku aukojė literaturos sekanti chicagiečiai: A. Lietuvninkas už apie \$6 vertės, iš „Aušros“ knygyno — \$7, S. L. A. 251 kp. — 89 knygas įvairaus turinio ir dydžio, Jonas Pocius — 33 knygas, S. Rakauskas — 2 tomų V. Kudirkos raštų, „Darbo žmonių knygyno“ savininkas J. Aglinskas — smulkesnių knygelių ir P. J. Latvėnas iš Minersville, Pa., 8 dideles knygas, jų tarpe 6 tomai V. Kudirkos raštų.

Paskiau buvo svarstoma Draugijos urėdų vakancijos. Šiuo klausimu nutarta: 1) kadangi A. Makaveckas neatsilankė į L. V. Komiteto posėdžius keletą sykių be nurodymo svarbių priežasčių, jo vieton vice-pirmininko pareigas eiti pavesta komiteto nariui J. Maneikai ir 2) vieton atsisaėjusio ir Lietuvon išvažiavusio J. Vizgirdo, izdo raštininku paskirta irgi komiteto narį J. Miknių. Išreikšta pageidavimas, kad izdo raštininkas pasistengtų surinkti užsilvokusias narines mokeskis, nes literaturos persiuntimas Lietuvon gana brangiai kainuoja, o lėšų izde visai mažai beliko.

Toliau eita prie Sibiro lietuvių klausimo. Sekretorius perskaitė 2 laišku nuo Lietuvos Respublikos Igaliotinio Sibiriui. Nutarta remti Sibiro lietuvių kiek kuo galima. Šiuo reikalu dar atsišaukti į Amerikos lietuvių visuomenę aukų. Kaslink prašomų gramofonų gaidų su lietuviškomis dainelėmis Komiteto nariai nutarė patys paaukuoti po dolerį šiam dalykui. Techniškoji pusė nupirkimo rekordų gramofonui pavesta atlikti J. Grušui ir J. Mikniui.

Galop sekretorius daro pranešimą, kad šiomis dienomis gauta iš Lietuvos 7 nauji atsišaukimai. Perbėgus šių laišku turinį, jie palikta sekretoriaus nuožiūrai paskelbti spaudoje ir paraginti amerikiečius paaukuoti pagal išgalę kultūros-apšvietos įstaigoms literaturos.

L. V. Komiteto vardu visiems aukotojams tariu širdingai ačiū.

L. Apolis, sekret.

4254 Archer Ave.

Kol tikėjimas į apreiškimą yra skaitomas butinai reikalingas išganymui, tolei teisybės jieškojimas, kaip tokis, nėra galimas.

—George Elliot.

Nepaisant kaip fatališkai galingos tikybinės sistemos yra buvę, žmogaus prigimtis yra galingesnė ir platesnė, ir nors dogmos gali trukdyti, bet jos negali visiškai sulaukyti jos augimą.

—George Elliot.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius TMD. reikalais reikia sūsti redaktoriaus V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

(Tasa).

i) Sekretoriaus algą numazinti iki \$50.00 metams. Įneša 68 kp. Pirm svarstant minėtąjį kuopos įnešimą gautas sekantis įnešimas: Kadangi yra nepraktiška turėti sekretorių ir redaktorių viename urėde, seimas rado reikalinga atskirti sekretorius nuo redaktoriaus urėdo. Nutarta 9 balsais prieš du. Sekretoriui algos nutarta mokėti \$100.00 metams. Toliau nutarta, kad redaktoriaus darbą turi atlikti Literatiškas Komitetas, kaip to reikalauja konstitucija. Atlyginimas \$100.00 metams.

Trečia sesija uždaryta 12 val. nakties nutarus susirinkti birželio 23 d., 1922 m., 7 val. vakare.

KETVIRTA SESIJA.

Ketvirtą sesiją T. M. D. 10-jo seimo atidarė seimo vedėjas A. B. Strimaitis, birželio 24 d. 1922 m. 10 val. ryte.

1. Deleгатų vardošaukis. Pavėlavo J. M. Baltrukoniūtė. Visai nepribuvo K. Karpavičius, K. Šnuolis, P. Jurgeliūtė, S. E. Vaitaitis, J. M. Danielius, P. Račkauskas ir A. Trimirka. Priimtas į seimą dar naujas atstovas nuo TMD. 9 kp. P. Savickas.

2. Skaitytas trečios sesijos protokolas ir priimtas.

Toliau svarstoma T. M. D. kuopų įnešimai.

10. Iš eilės. Redaktoriaus algą numušti iki \$50.00 metams. Įneša T. M. D. 68 kp. Tas jau išspėsta.

11. Kad T. M. D. redaktorius rašytų recenzijas organe iš T. M. D. leidinių. Įneša 68 kp. Įnešimas neaiškus ir todėl likosi nepriimtas, bet prie to pridėtas sekantis substitutas: Organo redakcija privalo ko tankiausia skelbti organe T. M. D. išleistas knygas.

12. T. M. D. narius laikyt knygoje taip sunumefavus, kaip kad yra S. L. A. nariai. Įneša T. M. D. 20 kp. Įnešimas priimtas su priedu, kad pagaminti nariams ir tam tikrus narystės padidymus.

13. Prieš nominavimą centro viršininkų kuopos privalo paskelbti tinkamus kandidatus ant T. M. D. viršininkų į Centro Valdybą. Įneša T. M. D. 20 kp. Paliktas po senovei.

Nauji sumanymai.

1. Įnešta, paremta ir nutarta, kad leidžiant stambesnius TMD. veikalus ir reikalui prisiėjus, yra leistina Centro Valdybai ištraukti iš geležinio kapitalo, paskolos formoje, sumą pinigų ne daugiau kaip tūkstantį dolerių.

2. Nutarta apvaikšioti šiais metais Jubilėjų 25 metų T. M. D. gyvavimo. Kokiais budais bus tas apvaikšioti, seimas paliko Centro Valdybos nusprendimui, kad ji ko tinkamiausia su didele agitacija tą darbą pravestu.

Neužbaigti reikalai.

1. Perskaityta rezoliucija Šerno raštų leidimo reikale. Rezoliucija vienbalsiai priimta ir pridėta prie protokolo paženklinta su raide A.

2. Perskaityta rezoliucija reikale referendumu rinktosios T. M. D. Centro Valdybos ateinantiesiems metams. Rezoliucija vienbalsiai priimta ir pridėta prie protokolo, paženklinta raide B.

Rinkimas bei užtvirtinimas Centro Valdybos.

Pasiremiant F. Živato, buvusio T. M. D. Centro Valdybos pirmininko, raporte prašymu, kad jeigu T. M. D. 10 seimas galės, kad į referendumu išrinktojo F. Živato vietą išrinkti kitą pirmininką, seimas F. Živato prašimą priėmė ir į T. M. D. pirmininkus išrinko K. S. Karpavičių vienbalsiai.

T. M. D. raštininku referendu-

mu išrinktas J. Sekys, užtvirtintas.

T. M. D. išdininku, prašomas apsiėmė A. B. Strimaitis ir per aklamaciją išrinktas.

T. M. D. Centro Vice-Pirmininku užtvirtintas referendumu išrinktas P. A. Dėdinas.

T. M. D. Knygių išrinktas J. Šnuolis iš Chicago, Ill.

Izdo globėjais: A. M. Augunas ir P. Narvydas.

T. M. D. Apšvietos komisijon: V. K. Račkauskas, S. E. Vaitaitis ir V. Širvydas. Išrinkus apšvietos komisiją nutarta, kad minėta komisija tuojaus po seimui, iš savo tarpo pasiskirtų vieną, kuris bus atsakomasis T. M. D. organo redaktoriui. Apie tokį redaktorių tuojaus turi būti pranešta Centro Valdybai.

T. M. D. Centro valdyba turi tuojaus po seimui pasiūsti visiems išrinktiems valdybos nariams formą prisiekos.

T. M. D. 10 seimas viešai dėkoja "Sandarai" už pereinamųjų organavimą ir pasidarbavimą dėl T. M. D. labo.

T. M. D. 10 seimą uždarė seimo vedėjas A. B. Strimaitis 1 val. po pietų, birželio 24 d. 1922

Vedėjas A. B. Strimaitis, Antr. Sekr. A. M. Augunas.

Nutarta, kad 11 T. M. D. seimas būtų laikomas Wilkes Barre, Pa. kartu su S. L. A. seimu.

PRIEDAI.

A) Šerno raštų leidimo klausimu T. M. D. Seimas priėmė vienbalsiai sekantį rezoliuciją:

"Levytes draugijos Draugystės 10-ias Seimas, visapusiškai apsvačius šerno raštų leidimo klausimą, priejo prie sekantios išvados: Auszveigiam į sunkias dabar sąlygas ir į tai, kad Šerno raštų rankraščiuose nėra, o tik yra atspausdinti knygos, kurių toli gražu nėra visos dar išspaudintos, nutarta minėtą raštų leidimą atidėti neapreibrėžiamam laikui. Aukos, kurios buvo pavieniu žmonių ir draugijų sudėtos Šerno raštų leidimui, yra sunaudotos Šerno sušelpimui. Centro Valdybai pavedama susizinti su visais aukavusiais tam tikslui pinigais ir pasiūlyti jiems, kad jie už savo aukuotus pinigus pasirinktų iš T. M. D. Knygynų knygu, kurios, kaip jų auka, bus persiustos Lietuvos kultūrinėms įstaigoms."

B) Kadangi pereinasis TMD. Seimas, nutardamas įvesti T. M. D. Centro Valdybos rinkimus visuotiniu balsavimu, nepakeitė T. M. D. konstitucijos sk. III, §8, sk. 13 ir skyr. V, §1, kurie nurodo budus Centro Valdybos rinkimams, tad šis Dešimtas T. M. D.-jos Seimas nusprendžia, kad Dabar atliktieji rinkimai nėra teisėti, sulyg musų Draugijos konstitucijos ir šis Seimas pripažįsta tuos rinkimus tikrai kaip rekomendaciją kandidatų ir rinkimus atlieka čia pat Seime, einant minėtųjų Konstitucijos vietų nurodymais.

Toliaus, Dešimtas T. M. D. Seimas, remdamas 9-to seimo nutarimu, nusprendžia vienbalsiai, kad:

1.—Konstitucijos sk. III, §8, sk. 13, žodžiai "Naujos Centro Valdybos rinkimas" turi būti pakeista žodžiais "Visuotiniu balsavimu išrinktosios Centro Valdybos kvalifikacijų patikrinimas ir užtvirtinimas."

2.—Konstitucijos sk. V, §1, žodžius "Seime išrinkta," pakeisti: žodžiais "Seimo užtvirtintoji."

3.—Konstitucijoje, sk. V, po §1 pridėti: "Šia Centro Valdyba yra renkama visuotiniu narių balsavimu. Visuotinio ir rinkimai turi būti atlikti ir organe

peskelbti bent 30 dienų prieš seimą. Instrukcija rinkimams yra Centro Valdybos skelbiama T. M. D. kuopoms.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Kol pereiš Centro Valdybos raportai per organą, nebus galima kitokių straipsnių dėti. Bet kaip tik bus vietos, redakcija tikisi, su T. M. D. narių ir pritarėjų pagelba, padaryti šita skyrių įdomų netik T. M. D. nariams, bet ir visiems skaitantiems lietuviams. Bus bandyta dėti trumpų sątraukų iš įvairių mokslo šakų, lietuvių kalboje išleistų mokslo ir kultūros knygų bibliografijos, ir tam panašiai.

Kiekviena gyva kuopa, privalo įsakyti savo sekretoriui kas mėnuo, ar po kiekvienam susirinkimui, pasiūsti susirinkimo nutartų dalykų sątrauką dėl organo. Tuomet kiti TMD. nariai matys kas yra veikiamas bile kurioje kuopoje, ir visur išgyvens draugiškumo ir bendro darbo dvasia, kuri paskutiniaisiais laikais TMD. nariuose buvo apsnudusi.

Seimas yra pavadęs Centro Valdybai suteikti knygų atatinamoms kultūros ir švietimo įstaigoms Lietuvoje. Tuo nutarimu gali pasinaudoti kiekviena Lietuvos įstaiga. Kariuomenė jau yra gavusi nemažai TMD. knygų ir širdingai dėkoja Draugijos nariams, kurie dolerį prie dolerio kraudami, įstengė išleisti keletą labai gerų veikalų. Kuopose irgi yra užsilikusių knygų, tai dėlto kad nariai neatsiėmė, ar dėl kitokių priežasčių. Butų gerai, kad per organą kiekviena kuopa paskelbtų kiek knygų turi ir ar sutinka jas padovanoti Lietuvos kultūros įstaigoms, kurias Centro Valdyba rekomenduočių ir kurios atsišauktų.

Kadangi Seime mažai buvo delegatų, todėl nebuvo daryta taip vadinamų "Pranešimų iš Vietų." Tokie pranešimai yra svarbūs dėlto, kad galima iš jų patirti kaip kuopos įvairiose vietose gyvuoja. Iš to galima surasti būdų priduoti didesnio gyvumo apmirusioms kuopoms, arba pagerbti gyvasias ir veikliasias kuopas. Taigi būtų gerai, jei Redakcija gautų iš kiekvienos gyvos TMD. kuopos aprašymą jos stovio ir nuveiktų darbų 1921 metais, arba ir per pirmą 1922 metų pusmetį. Iš to matytume kur mes stovime. Žmogus, kuris stato namą irgi apsirokuoja kiek jam kainuos medžiaga, kur jis stovi su pinigais ar kreditu, ir tam panašiai. Ir mes, pradėdami naują atgaivinimo TMD darbą, privalėtume suvesti sąskaitą ir pažūrėti ką mes turime pirmon eilion dirbti.

Mūsų Sekretorius, kaip žinoma, apsiėdė su daug Lietuvos reikalams pasidarbavusia p-le Ona Draugeliute, kuri dabar neteko to vardo, bet tikimės, pasi-laikė sau tą darbštumą lietuvių tautos labui ir pagelbės mūsų Sekretoriui bandymuose pastatyti TMD. ant tokių kojų, ant kurių Draugija stovėjo Kudirkos Raštų leidimo metu.

Mūsų Izdininkas, A. B. Strimaitis, niekadęs nemiega ir jau renka "estimates" dėl išleidimo Wellso knygos. Jei viskas pavyks kaip plenuojama, tai knyga už trijų-keturių mėnesių bus kiekvieno užsimokėjusio nario rankoje. Ji bus apdaryta.

"Psikologijos Rankvedis" nežinia kur klaidžioja dėlei netvarkos susisiekimui su Europa. Bet kad jis atspausdintas ir važiuoja į Ameriką, apie tai abejonės nėra. Neigi jis papuola į svetimtaučių įsileidimo įstatymus, todėl jokios kvotos nebaisios, ir kaip tik pamatys Atlantiko krantus, tai bus įleistas, jei muitinės neužsimans pakolektuoti iš musų kiek pinigų.

DOVANOS!

Šiuomi skelbiame, kad neapribuotam laikui "Sandaros" Administracija duos dovanas naujiems nariams bei skaitytojams. Kiekvienas naujas skaitytojas, kuris užsiprenumeruos "Sandarą" ant metų ir prisiūs pren. \$2.50, arba naujai įstojantis narys, kuris užsimokės mokestį \$3.00 už visus metus, gaus dovanų knygą ką tik išėjusią iš spaudos "Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje," vertės 25c. arba Fausto Kiršos eilių knygą "Aidu-Aidužiai" vertės 50c. Tad norinti gauti dovanas pasiskubinkite.

Vardas, pravardė .....
Adresas .....

Siųsdami prenumeratą siųskite iškirpę šį skelbimą sekančiu antrašu:

"SANDARA"

327 E Street, So. Boston, Mass.

DAINOS

Išėjo iš spaudos 70 dainų. Kaina vienos knygos 1 dol. 50 centų. Šioji dainų knyga talpina dainas, daugumoje, keturių maišytų balsų, chorams ar kvartetams. Tame skaičiuje yra apie 30 dainų, kurios geriausiai pritiks jaunuomenėi—mokykloms. Dalis dainų sutaisyta vien vyrų balsams ar vien moterų. Aiškumo dėlei, knygos pradžioje, įtalpoje paaiškinta kurios dainos, kuriems balsams pritaikytos. Atiduodama chorams papiginta kaina, jeigu choras ima nemažiau 20 knygų vienu kartu. Už 20 knygų — 25 dol. ....
M. PETRAUSKAS, 769 Broadway, So. Boston, Mass.

SKAITYKITE "DIRVA"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.)

SAVAITINIŲ LAIKRASČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams \$2.00
Pusei metų \$1.00
Kanadoje metams \$2.50
Pusei metų \$1.25
Lietuvoje ir kitur metams \$3.00
Pusei metų \$1.50

Reikalaukit kopijos pažūrėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.

"DIRVA"

7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valinimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausias patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausias daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT.

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

VIENYBE

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Siūndia pinigus į visus pasaulio kraštus.

Parduoda laivakortes ant visų linijų.

Turi didelį knygyną.

Leidžia du sykiu sąvaitėje politinį ir mokslo laikraštį "Vienybę" su juokingu skyriumi "Tarka." Kaina metams \$3.50; į Lietuvą \$4.50.

Dabar per "Vienybę" eina vienatinio bepartvių atstovo St. Seime raštas apie Lietuvos tvarką, valdžios įstatymus ir gyvenimą.

Visais reikalais kreipkitės augščiau padėtu adresu.

NAUJIENOS

"NAUJIENOS" yra didžiausias lietuvių dienraštis pasaulyje, ne tik iš dydžio, bet labiausia iš turinio. "Naujienos" nėra vieno žmogaus padaru, bet tikrai visuomeninis organas, kurame atspindi nuomonės, sauprotavimai, geismai, patarimai, išmintis visų žymiausių lietuvių veikėjų, darbuotojų, politikų, poetų, mokytojų, mokslininkų ir biznierių. Skaityti "Naujienas," tai reiškia turėti prieš save atspindį visko, kas yra geriausia lietuvių tarpe.

Lietuvos žmonės irgi myli skaityti "Naujienas." Užprenumeruokite jiems.

"Naujienos" kainuoja metams Amerikoje \$7.00, Lietuvoje \$3.00.

Jei dar kas nėra matęs "Naujienu" prisiųskite reikalavimą, mes pasiūsime 2 kopijas DYKAI.

NAUJIENOS

Del savo naudos ir garbės skaitykit "Naujienas." 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

EKSKURSIJA KAS SUBATA

Į Kauną \$107.60; Liepojun \$107

ir \$5.00 war tax

Iš Kauno ir Liepojaus į New

Yorką \$106 ir \$8.00 head tax.

PINIGŲ SIUNTIMAS

LIETUVON.

Amerikos Doleriais ir Aukš-

nais žemiausiu dienos kursu.

Pinigus Lietuvoj gauna arčiaus-

siame pašte laike 25-30 dienu.

P. MIKOLAINIS

53 Hudson Ave, Brooklyn, N.Y.

111

Cigaretai

Jie yra

GERI!

Pirk šiuos

cigaretus ir

sučėdy pinigus.

10c

Darbininko Draugas

PAIN-EXPELLER

Valzbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofiso.

Garus per daugiau kaip

50 metų.

Įsigyk įkaro (Anchor) Valzbaženklį

PR. ŽIVATAS.

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt. OFISO ADRESAS:

1836 N. Main St., Scranton, Pa.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.

Telephone South Boston 502

Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvos Daktaras ir Chirurgas.

Valandos: Nuo 9 iki 10 A. M.

" 3 " 5 P. M.

" 7 " 8 P. M.

Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akių Specialistas

399a Broadway,

Farpe E ir F gatviu. South Boston

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikabinti ir lietuviškai

Ofiso valandos:

Rytiais iki 9 val.

Po pietų 1 iki 3

Vakareis 6 iki 9.

536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer

DENTISTAS

306 Main St. Worcester, Mas

viršui "Iver Johnson" kautuvė

Patyręs dentistas, priėm

mos kainos. Abidara pagam

po pietų. Nedeliomis saba

sutartį. Telephonas Park 331

Vietos žinios.

BOSTONO LIETUVIŲ MANIFESTACIJA.

Rugpjūčio 6 d. Bostono lietuvių, tai yra Sandariečiai ir krikšč. dem. bendromis spėkomis sutartu darbu surengė milžinišką manifestaciją, kad išreikšti padėką suvienytoms Valstijoms už pripažinimą Lietuvos Respublikos.

Nedėlioje, rugpj. 6 d., jau iš pat ryto So. Bostone lietuvių Centre palei "Sandaros" ir "Darbininko" redakcijas matėsi nepaprastai žmonių judėjimas: vaikščiojo buriai krutines apsiškaišę Lietuvos vėliavos spalvomis, ir visur matėsi plevesuojant Amerikos ir Lietuvos vėliavukės. Pas visus upas buvo pakilęs iki aukščiausio laipsnio, ir visi su nekantrumu laukė manifestacijos pradėjimo valandos. Apie 2-ą ir 3-čią val. po pietų, užtvino visas So. Bostonas nesuskaitoma tautiečių minia. Neatsižvelgiant partijų nelyties, visi kaip vienas, didi, maži, seni, jauni grupavosi į vieną milžinišką minią, kad sykiu išreikšti savo bendrą džiaugsmą.

Apie 4-ą val. užgandė garsūs benų trubų balsai, ir neužmatoma tautiečių minia tarytum didžiausios upės vanduo, pradėjo siubuoti Bostono gatvėmis. Pažvelgus į tą apie 10,000 minią susigrudusią So. Bostone, daugelio akyse matėsi trykštančios džiaugsmo ašaros. Mat pas kiekvieną buvo vienoda mintis ir vienodas jausmas, kad einame į Bostono istorinę vietą, kurioje, džiaugsmo žodžiais, išreikšime iš savo gilumos širdžių didžiausią padėką Dedei Samui, kuris pripažindamas mūsų tėvynės laisvę, pareiškė pasauliui, kad gana Lietuvai nešti svetimos vergijos jungas, gana jos sunus džiovinti Sibiro tyruose, ji šiandien yra priimama pasaulio tautų šeimynon, ir turi teisę savistoviai gyventi.

Manifestacijoj maršavimo tvarka buvo maždaug tokia: Generali jos vedėju buvo komp. Mikas Petrauskas. Po jo ėjo rengimo komisijos nariai. Pasiklausė benas, Amerikos ir Lietuvos vėliavos ir burys lietuvių kariuomenę, kuriuos vedė leitenantas adv. F. J. Bagočiū. Vėliau ėjo neužmatomos minios mažų vaikų, moterų ir vyrų. Jų tarpe su savo vėliava ėjo ir apie 200 latvių, taip kad nuo pradžios iki pabaigai, kol praėjo, ėmė valandą laiko.

Taip visi didelioje minioje nuėjo į Miesto Sodą, vadinamą Boston Common, priešais miestą ir valstijos kapitula. Ten nuėjus jau rasta tukstančių minia atėjusių iš Cambridge, Brighton ir kitų apielinkių miestukų, taip, kad bostoniečiams nuėjus, Sode minia susidarė nuo 15 iki 20 tukstančių. Vietiniai abu chorai Gabijos ir Bažnytinis, vadovaujant M. Petrauskui, sudainavo kelias liaudies daineles.

Pradedant programą taipgi abu chorai vedant M. Petrauską ir pritariant benui, pirmiausiai sugiedojo Amerikos ir Lietuvos Himnus. Vėliau amerikų kalboje kalbėjo adv. F. J. Bagočiū, kuris jau nuo seno žinomas garsus kalbėtojas, padarė gerą įspūdį kaip į lietuvių taip ir į Amerikonus. (yra sprendžiama, kad apie 4' tukstančiai galėjo būti amerikų.) Programo vedėjui buvo Dr. Paul J. Jakmauh-Jakimavičius. Antras kalbėjo L. St. Seimo narys Ladas Natkeyvičius, kuris lietuvių kalboje kalbėjo, ir jo kalbos turinys yra šianė "S." num. Vėliau kalbėjo W. F. Saunders, adv. F. J. Kalinauskas, repr. John W. McCormick, Merrill Griswold, adv. Francis J. W.

Ford, A. Ivaškevičius, Latvių reprezentantas, adv. W. F. J. Howard, ir A. F. Kneizys. Visų kalbų buvo sūfiktos su didelėmis ovacijomis. Išnešta rezolucijos prieš užgrobimą Vilniaus ir Klaipėdos, pasiūsta telegramai: Prez. Hardingui, senatoriui Lodge, kogr. Gallivan, ir atst. Čarnekiui. Kaip rezolucijos, taip ir telegramai vienbalsiai priimti. Apie 8 val. manifestacija užbaigta su Himnoms.

Ant rytojaus visi vietos amerikų laikraščiai plačiai aprašė tą manifestaciją, net patalpindami jos paveikslus.

P—kas.

LINKSMAS PRANEŠIMAS.

Sandaros 7 kp. piknikas bus rugpj. 13 d. S. Mizaro ukėje E. Sharon, Mass. Specialiai trokai iseis nuo E St., 10 val. ryte. Nepamirškite!

SVEČIAL.

Šią savaitę "Sandaros" Red. ir Adm. atlankė V. Kazlauskas iš Pittsburgh, Pa., kuris lankėse svečiuose pas savo žentą adv. F. J. Bagočiū.

Antras svečias, A. Karpavičius, "Dirvos" redaktorius brolis, iš Clevelando važiuojantis į Providence, R. I.

SVARBUS MITINGAS.

A. L. T. Sandaros 7 kuopos susirinkimas bus Pėnycios vakare, Rugpjūčio 11 d. 8 val., Sandaros kambariuose, 327 E St. Susirinkimas yra labai svarbus, nes bus Nominacija Centro Valdybos 1923 metams, ir taip yra labai svarbių dalykų aptarti dėl ateinančio sezono. Taigi, kuriems jau reikia užsimokėti mėnesinius mokesčius todėl prašom butinai prisibūti.

Rašt. J. TRIBULASKAS.

Protestoju dėl Šmeižtų!

Paskutiniuose "Darbininko" numeruose pasipylė didžiausi šmeižtai ant komp. M. Petrausko. "Darbininko" 80-tam numeryje iš liepos 13-tos "Darb." redaktorius dergia M. Petrauską išsijuosęs.

Jis, "Darb." redaktorius, sakosi tą daras todėl, kad "Sandara" buk išniekinusi komp. Naujalį ir kaltinanti kun. F. Kemėšį už suardymą "Gabijos" vaikų chorą. Ir, kam, girdi, giria kompozitorių M. Petrauską!

"Darbininko" puolimas ant komp. M. Petrausko tiek nekulturingas, toks nesąžiningas, pilnas melo ir nesąmonės, kad tiesiog nesinori tikėti, kad tai jį pats ponas Gudas, "Darb." viriausias redaktorius, butų rašęs. Čia turėjo būti žemesnės doros ir juodos sąžinės asmuo. Štai "Darb-o" perlai:

"Kadangi "Sandara," kad iškėlus M. Petrauską, drįso žeminti ir niekinti gerb. komp. Naujalį, tai prisieina kritikos žodis tarti apie M. Petrauską (vadinasi "Sandara" Naujalį "niekino," bet kritikos žodis tai apie komp. M. Petrauską!).

Toliau "Darb." sako: "Jisai (tai yra komp. M. P.) inešdamas į daile bizniškumą, pažemino tą daile. Ar ne keistai atrodė jo konservatorija, jo diplomai "oziams." Vienas iš jo ozių tai garsusis Rimkus, dėl kurio atstatymo iš atstovybės laisvaminiai tiek lermo kelia. M. Petrauskas įkalė Rimkui į galvą, kad jisai artistas, dainininkas ir tam Petrauską kalba tą padarė, ką Don Kichotui padarė romanai apie ricierius. Tas durnelis dabar vyksta Italijon avantiury jieskoti. Panašių M. Petrausko Don Kichotų yra ir daugiau."

Šitaip "Darb." juodina žmogų, kuris jam niekur kelio nepastoję, nei žodžiu, nei raštu, nei veikimu.

Jo kaltė yra tame, kad jis,

komp. M. Petrauskas, nesuvaldo "Sandaros" ir jos redaktoriaus, kuris gyvena pas M. Petrauską lyg kad "Sandara" butų komp. M. Petrausko nuosovybė.

Jeigu jau prisieina ginti kun. F. Kemėšį ir komp. Naujalį, tai reiktų juodu ginti nuo to, kame juos kritikuoja. Kamgi įvelti visai nekaltą asmenį vien tik todėl, kad jis draugauja su tais, kurie kritikuoja kun. Kemėšį?

Bet to dar negana. Ši-masis "Darb." numeryje tulas Darbininkas vėl atkuoja komp. M. Petrauską (mat "Darb." redaktorius davė signalą). Ten jis kaltinamas už tarnavimą vienai partijai. Matyt, jie tuojaus ras komp. M. Petrauską kaltu ir už atsidarimą rojų žalčio. Iš to viso "Darb." puolimo ant komp. M. Petrausko štai kokia išvada galima padaryti: Tu esi vienas iš žymiausių Tautininkų - Sandariečių partijos, prie to dargi "Sandaros" redaktorius yra tavo draugas ir pas tave gyvena; jis, "Sand." redaktorius, toks pasielęs, barzdocius, kad jo proto, anot Darbininko ir barzda pilna. Jis mums baisiai nepatinka, jis reikalauja nuo Tautos Fondo atskaitų, kritikuoja kun. Kemėšį ir dar gi neduoda ramumo Lietuvos atstovybei su savo visokiomis reikalavimais. Tiesa, tu mums niekuo neprasakaitai, kaip po asmuo, bet tavo vienminčiai baisiai mums dirksnius gadina, o tu galėtum, jeigu norėtum jų smugius ant mūsų sulaukyti. O kadangi to nepadarei, tai mes tave šmeišime ir tavo nuopelnų nepripažinsime. Ar ne tokiais motyvais remdamos gerb. "Darb-o" redaktorius šmeiži komp. Petrauską? Žinoma, kad taip, nes tamsta pats tą pasisakei savo editoriaiuose. Vadinasi, pas Tamstą tikslas išteisina priemones.

Bet gerbiamieji, aš jums pasakysiu štai ką: jus, žeminami komp. M. Petrauską, tai kandate granitą, ir pirmiaus jums iltys nuliš, negtį jus atkąsite bent vieną jo charakteriaus atomą. Niekiniimas jo nuopelnų, tai pylimas purvų ant aukso, kuris tik nusiplauna ir dar intensyviau žiba. Kuo didesnis jus keršijimas, tuo didesnė jam bus nuo tikrų tėvynainių paguoda, užuojauta, kuo didesnis jus žeminimas, tuo didesnis bus jo gerbimas.

Čia ir dabar aš noriu jumi štai ką papranašauti, ir šita mano pranašystė yra tokia eksijomatiška, kaip kad saulės užtekėjimas ir nusileidimas; štai ji: Tokių "Darbininkų" ir kitų kompozitorių M. Petrausko šmeižikų vardai bus jau išgaravę seniai, seniai, ir iš ištikimiausios davatkos minčių, kad komp. M. Petrausko nuopelnai skleisis po visą Lietuvos tautą. Seniai, seniai jau gerb. veikėjas komp. M. Petrauskas, atlikęs savo uždutį, kurią jam Aukščiausias mato mai buvo paskyręs, po sunkaus darbo, po gražum Lietuvių Tautos pastatytų, ant jo kapo paminklu, lietuvių gelėmis apso dintu, sislės, kad jo operos bus statomos po visą Lietuvą, kad jo dainelės bus dainuojamos, kad jo šimtmetinės ir trisšimtmetinės jo gimimo dienos sukaktuvės bus apvaikščiojamos. Jog ir dabar, gal už kelių sąvačių, visose Lietuvos mokyklose bus dainuojamos jo dainelės, kurių jis pasiuntė keturis tukstančius knygų visai uždųką, susidėjęs su broliais Deveniais. Nėra mažiausios abejonės, kad jo nuopelnus lietuvių tauta įvertis tinkamai ir jis, komp. M. Petrauskas, kai koks geras vlynas, kuo tolyn tuo geryn eis, visai neatsižvelgiant į tokius "Darb." niekinimus.

Tiesa, "Darbininkas" jokiais faktais neparemtu išspuldinėjimu, gal jaus kiek mažesnę savo dirksnių įtempimą ir gal tuomi atliks savo ponų įsakymus, tačiau jus jo gerą vardą, jo pra-

kilnius darbus galėsite tiek žeminti, kiek, daleiskim "Darb-o" redaktorius nutvėres slonį už uodegos galėtų sulaukyti jo pirmynėjimą.

Rašydamas šiuos kelis žodžius, aš neturiu mažiausio pikto ant "Darb." redaktoriaus, ir jei tik jis faktais darodytų, kad yra kitaip, negu čia parašyta, tai aš mielai atšauksiu ir atsiprašysiu "Darb." redaktoriaus. Aš tiktai keliu savo nors ir mažytį balsą prieš tokį nesąžiningą užsitarnavisio asmens šmeižimą, nes jau didelis laikas mums juos gerbti, o ne niekinti, nes mes jų nedaug teturime.

Sekandame "Sandaros" numeryje pakalbėsiu apie "keistumą" Lietuvių Konservatorijos, diplomus ir "ozius."

STASYS NORKUNAS.
VII-23-22.
Dorchester, Mass.

"Gydytojas"

Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas. Mokina kaip apsisaugoti nuo visokių ligų. Prenumerata Metams \$1.00.

"GYDYTOJAS"

3310 S. Halsted St., CHICAGO.

Parsiduoda

Vieno tono trokas labai pigiai. Visai naujas, tik 300 mylių važiuotas, savininką galima matyti kas vakarą po 5 iki 7; po Nr. 48 Market St., Brighton, Mass (3-čio gyvenimo.) (32)

R. Chuberkis.

Tel. S. B. 2488

DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR

LIETUVIS

Gydytojas ir Chirurgas

506 Broadway, S. Boston.

Valandos: 9-11, 2-4, 7-9.

"Matai kaip greitai jisai nustojo verkėti. Aš tik ką daviau jam dozą

BAMBINO

Vaisbaženklis Reg. S. V. Pat. Buro

ir matomai tas palengvino jo skausmus tuojaus."

Taip, motinos! Bambino parodė puikius rezultatus palengvinime vidurių diegimo, mėšlungio ir užkietėjimo. Jis yra geriausias kudiškių draugu! Kudiškiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!

35c. aptiekose. Už 40c. prisiunčiame tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

SUSIVENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDZIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$400,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — \$150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

"LIETUVOS ŽINIJS"

VIENINTĖLIS LIETUVOS RESPUBLIKOJE PROGRESYVIS LAIKRAŠTIS "LIETUVOS ŽINIJS"

pradėjo eiti Vilniuje 1909 m. sustoję dėl karo 1915 m., —dabar nuo kovo 1 1922 m. vėl pradėjo eiti dienraščiu ta pačia pakraipa.

Rašo geriausi Lietuvos rašytojai. Turi nuolatinių korespondentų Amerikoje, Anglijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Rusijoje ir kitose šalyse. Paduoda greitai ir sumaningai žinias. Straipsniai teisingiausiai apibūdina Lietuvos ir pasaulio politiką. Turi atskira skyrių mokykloms. Butinas reikalas patiem išsirašyti ir užrašyti savo giminiems ir pažįstamiems Lietuvaj.

PRENUMERATOS KAINA:
Lietuvos Respublikoje 1 mėn. 35 auks.; 3 mėn. — 90 auks.; pusei metų — 160 auks. ir metams 300 auk.

Amerikoje metams 8 dol.; pusei metų—4 dol.
Anglijoje metams 2 sv.; pusei metų—1 sv.

ADRESAS: "Lietuvos Žinios" Laisvės Alėja Nr. 60, KAUNAS.

Amerikoje galima gauti pavieniais num. ir užrašyti šiose vietose:
So. Boston, Mass "Sandara," 327 E St.,
New York, N. Y. Vasiliauskas, 307 West 30-th St.,
Chicago, Ill. "Naujienos" 1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. "Aušros Knygynas" 3210 So. Halsted St.,
Rockford, Ill. Petras Kutra, 1012 Main St.,
E. St. Louis, Ill. Jonas Žičkus, 539 Collinsville Ave.,
ir A. L. T. Sandaros kuopose. (31)

NEGAISK LAIKO, UŽSIRASYK SAU IR SAVIŠKIAMS SIANDIEN.

LIETUVIS GRABORIUS.

Šiuomi pranešu visiems Bostono ir apielinkės lietuviams, kad nupiginau kainas už grabus, ir visą palaidojimą Palaidoju numirusų už \$100.00 ir augščiau. Pasitaičius reikalui, kviečiu brolius lietuvius ir iš apielinkės kreiptis pas mane, o aš darba atlieku gerai, gražiai, mandagiai ir pigiau negu kas kitas. Žodžiu sakant patarnauju konogeriausiai, visiems dykai už nuvažiavimą į kitus miestus nieko nerokuoju. Pasitaičius reikalui kreipkitės šiuo adresu:

P. J. AKUNEVIČIUS
258 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. gyvenimo: S. B. 1891-M; Ofiso: 381.

Ofise Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Puiki Lietuviška

UŽEIGA

pas

ANTANĄ TAMULEVIČIŲ

300 Broadway, S. Boston Mass.

UŽSISAKYK ANGLYS DABAR

nes vėliau jų visai negausite. Didelius orderjus anglių pristatome už daug pigiau, negu kur nors kitur.

LITHUANIAN AGENCY
A. Ivaškevičius, Savininkas.
361 West Broadway,
South Boston, Mass.

Ligoniai Kurie Sergate

Reumatu, Dusuliu (Ashma). Nerū ligą, širdies liga, nuomariu, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų nemini, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos iki mažiausios; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Idėk už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tiktai šitam laike jus patys save nanie pagydysite. Bandykite naminio gydymo —patys sau. Čia turite prora su gvarantavimu, bile tik jus ta darysite — pasveiksite. Rašykite pas:

ALEX R. SALVIS
P. O. BOX 96 Dalias, Pa.

LIETUVIŲ GARAGE

Parduodame visokius automobilius, dalis ir reikmenis (supples). Išrandavojame automobilius dėl pasivažinėjimo; ir užlaikome ekspertą mekaniką dėl sutaisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVIČIUS.
541 East Broadway,
South Boston, Mass.
Tel. So. Boston 51370.

Kerdieju Spaustuvė.

(KERDIEJUS' PRESS)
598 Broadway, (2-ros Lubos)
SOUTH BOSTON, MASS.

Jei jums reikia gerų spaudinių, kaip Lietuvių, taip Anglų arba ir dar kitomis kalbomis, tai kreipkitės pas Kerdiejus, jie gerai padaro spaudos darbus—be klaidų. Apart paprastos spaudos, Kerdiejai užsima gaminiu ir tokių dalykų kaip šėrai, Palidijimai ir kitoki produktai, atliekami taip vadinamais Ingraviravimu, Spalvavimo, Imbosinimo bei Litografijos procesais.

Vieta:
Kampas Broadway ir I Street.

AKIŲ SPĖCIALISTAS.

Silpnos akys sudaro didžiausią žmogui nelaimę. Ir kiek gyvenime beliktu vertės, jeigu akyse švieša užgestu. Štai faktas: "Septyni žmonės iš dešimties turi dėvėti akinus." Ar jus tikrai žinote, kad jusų akys geros? Jei akių silpnumas ar galvos skaudėjimas apsirėiskia, kreipkitės į patyrusį akių specialistą J. L. PASAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: 9 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis pagal sutartį.

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška VALGYKLA So. Bostone. Švariai viskas užlaikoma. Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi ateik, o persitkrinsini.

K. BLINSTRUBAS, Prop.
304 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALI NGAS

Žinomas senas biznietis ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.
ATIDARĖ visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Marketa ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkiniu maisto ir kitu smulkmenų, čia rāsate geras prekes ir mandagu patarnavimą.